«КЕЛІСІЛДІ»
«Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
әдіскері Баграмова М.С.

«27» ақпан 2025 жыл

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Мектепке дейінгі ұйым: «Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
Топ: Мектепалды тобы, №4 «Құлыншақ»
Балалардың жасы: 5 жастағы
Қандай кезеңге жасалды: 03-07 наурыз 2025 ж.

Күн тәртібі	**Дүйсенбі 03.03**	**Сейсенбі 04.03**	**Сәрсенбі 05.03**	**Бейсенбі 06.03**	**Жұма 07.03**
Балаларды қабылдау	**Наурыз- Тәуелсіздік және отаншылдық** Балаларды қабылдау: балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Әр баланың эмоционалдық жағдайын анықтау, тілін дамыту, қарым-қатынас мәдениетін қалыптастыру. **«Күй күмбірі»: «**Ана толғауы» **https://lmusic.kz/mp3/erasyl-adilbekov-ana-tolgauy/26849** **«Домино», «Шашки», «Сандар» (Үстел ойындары)** **Міндеті:** Балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, бақылау және талдау жасау дағдыларын дамыту. Себеп-салдарлық байланыстарды орнатуға баулу.				
	«ҚР Мемлекеттік Гимнін орындау» **Міндеті:** Еліміздің рәміздері, оның маңызы туралы білімдерін кеңейту **(музыка ****)** **(«Менің Қазақстаным»)** **Сөздік ойын:**	**Аптаның дәйексөздері:** «Тәуелсіздік - тәтті сөз ғана емес, ұлттық жауапкершілік» **Міндеті:** Тәуелсіздік және отаншылдық туралы түсініктерін кеңейту, шешендікке, сөз өнеріне баулу Мартин Хайдеггер	**Саусақ жаттығуы** «Сәлем» **Міндеті:** шешендікке, сөз өнеріне баулу, әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу сөздегі дыбыстардың ретін анық айтуға	**Саусақ жаттығуы** «Мысық» **Міндеті:** шешендікке, сөз өнеріне баулу, әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу сөздегі дыбыстардың ретін анық айтуға	**Саусақ жаттығуы** «Қаз» **Міндеті:** шешендікке, сөз өнеріне баулу, әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу сөздегі дыбыстардың ретін анық айтуға

	«Жауабын айт» **Міндеті:** Балалардың сөздік қорын тұрмыстық заттарды білдіретін зат есімдермен, заттардың қасиеттері мен сапасын сипаттайтын сын есімдермен байыту; сөздердің мағынасын түсіну **(қазақ тілі***, қарым-қатынас іс әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	**(қарым-қатынас іс әрекеті; қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Қызыл-ақ» **Міндеті:** Сөз ішіндегі дыбысты табу, баланың есту қабілетін жетілдіру. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	үйретуді жалғастыру, **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)** **Зерттеу іс-әрекеті:** «Мұз» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	үйретуді жалғастыру, **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)** **Еңбек іс-әрекеті:** «Кітаптар шеберханасы» **Міндеті:** Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті) (Үнемді тұтыну)**	үйретуді жалғастыру, **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Балақан да алақан» **Міндеті:** Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру. **(музыка****)**
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	**«Өнегелі 15 минут»** **«Сәлем – сөздің анасы» (Әдептілік)** **Міндеті:** Баланың үлкендермен және құрдастарымен қарым-қатынасында сыпайылық пен әдептілік дағдыларын бекіту.				
	«Сәлемдесу – ізеттілік». Балаңызға сәлемдесудің маңыздылығын түсіндіріңіз. Кездескен адамның көзіне қарап, күлімсіреп амандасуды үйретіңіз.	«Сыпайы сөздер сиқыры». Күні бойы «рақмет», «өтінемін», «кешіріңіз» сөздерін жиі қолдануды ойын түрінде өткізіңіз.	«Үлкенге жол бер». Көлікте немесе есіктен кіргенде үлкен кісілерге жол берудің әдептілік екенін айтыңыз.	«Тыңдай білу – мәдениет». Біреу сөйлеп жатқанда сөзін бөлмеуді, кезек күтуді үйретіңіз.	«Қонақжайлылық әліппесі». Үйге қонақ келгенде немесе өзі қонаққа барғанда өзін қалай ұстау керектігін талқылаңыздар.

Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталды, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)	**Бейнелеу іс-әрекеті:** «Пішіндерді боя» **Міндеті:** Бояулармен жұмыс жасауды жетілдіру (боғышта акварельді сумен араластыру, қажетті түсті алу), қанық түстер алу үшін қарындашты түрліше басып бояу **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «Қос дабыл» **Міндеті:** Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру **(музыка****)**	**Әңгімелесу:** «Көктем» **Міндеті:** Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыру. **(қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Музыкалық үйшік» **Міндеті:** Шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру. **(музыка****)**	**Сюжетті-рөлдік ойын:** «Кішкентай дәрігер» **Міндеті:** Балалардың медициналық көмек алу құқығы туралы білімдерін бекіту. **Ойын барысы:** Баланың құлағы ауырып қалды, ата-анасы оны дәрігерге алып келеді. Тәрбиеші: «Егер бала ауырып қалса, оның емделуге, дәрігер көмегін алуға толық құқығы бар», - деп түсіндіреді. **(қарым-қатынас іс әрекеті)**	**Дидактикалық ойын:** «Жиын» **Міндеті:** "Бір" сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру. **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «До – ре – ми» **Міндеті:** Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру.. **(музыка****)**	**Дидактикалық ойын:** «Бұл қай кезде болады?» (үстеу) **Міндеті:** Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыру. **(қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Айырмашылығын табу» **Міндеті:** Зейінділікті дамыту, ақша белгілерінің элементтерін (түсі, саны, суреті) тану. **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	
Ертеңгілік жаттығу	Ертеңгілік жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру және өкшелерді нығайту **Ертеңгілік жаттығу** **№13 кешен** Балалар музыка ырғағымен бірінің артынан бірі шеңбер жасап адымдап жүреді. Қолды жоғары көтеріп аяқтың өкшесімен жүреді, қолды белге қойып аяқтың ұшымен ,аяқтың ішкі жағымен, аяқтың сыртқы жағымен жүреді. Жеңіл жүгіру, оң қырындап шеңбер ішіне қарап жүгіру. **1**.Б.қ.Екі аяқ бірге қол белде бас пен мойынға арналған жаттығулар. 1 дегенде сол жаққа басты айналдыру. 2 дегенде оң жаққа басты айналдыру. 3 дегенде б.қ келу.					

	2.Б.қ.аяқ арасы сәл ашық, қол дене бойында иыққа арналған жаттығулар. 1 дегенде екі иықты көтеру 2 дегенде оң иықты көтеру 3 дегенде сол иықты көтеру **3**.Бастапқы қалып аяқ арасы алшақ,иілу 1дегенде оң аяққа иілу 2 дегенде сол аяққа иілу 3дегенде бастапқы қалыпқа келу. **4**.Б.қ.отырып тұру ,аяқ сәл ашық,қол белде 1 дегенде отыру,қолды созу. 2 дегенде тұру қол белде. 3 дегенде б.қ келу. 5.Б.қ.қолдарын алға созу,аяқтары сәл ашық,аяқтарын қолдарына тигізу. 1 дегенде оң аяқтарын сол қолдарына тигізу. 2 дегенде сол аяқтарын оң қолдарына тигізу. Бастапқы қалыпқа келу. **6**.Б.қ. Секіру алмастыру арқылы. 1 дегенде оң аяқта секіру 4рет. 2 дегенде сол аяқта секіру 4рет 3 дегенде қос аяқпен секіру 4рет 4 дегенде бастапқы қалыпқа келу. Бастапқы қалып, бірінің артынан бірі адымдап жүру, жеңіл жүгіру. Демді қалыпқа келтіру. Бір, екі, үш бұлшық етте міне күш! Көкке самғар қыранбыз. Елін қорғар ұланбыз.	
Таңғы ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю.. **(Үнемді тұтыну)** **Гигиеналық шаралар** (қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту және орамалды орнына ілу, көркем сөз қолдану Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру,тамақ ішкенде сөйлемеу, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)	

Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)	**Әңгімелесу:** «Туған өлке» **Міндеті:** Ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту. Туған өлкенің көрнекі жерлері, әсем табиғаты, тарихи орындары туралы білімдерін кеңейту **(қазақ тілі***)**	**Мүсіндеу:** «Зергерлік бұйымдар» **Міндеті:** зергерлік бұйымдарымен (білезік, сырға, сақина, тұмар, шашбау және т.б.), туған өлкедегі мәдени мұра ескерткіштерімен таныстыру, аталған заттардан қалауы бойынша мүсіндеу және оларды ою-өрнектермен және қосымша заттармен (моншақ, дән және т.б.) безендіру, **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)**	**Шығармашылық іс-әрекет:** «Біздің көшедегі үйлер» **Міндеті:** Қайшыны қолдануды бекіту: жолақтардан тікбұрышты пішіндер қиып алу. **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)**	**Әңгімелесу:** «Жақсы деген немене?» **Міндеті:** Қоршаған ортада, табиғатта тәртіп ережелерін білу; өз өмірінің қауіпсіздігін сақтау (бейтаныс адамдармен сөйлеспеу, ойнамау, бөтен машиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардың соңынан ермеу). **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	**Тәжірибе:** «Сабан тал — флейта» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**
Кестеге сәйкес ҰІӘ	**1. Сөйлеуді дамыту** Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті **Міндеті:** Ана тіліндегі дауысты және айтылуы және дыбысталуы ұқсас дауыссыз б-п, г-ғ, к-қ, ж-ш, з-с, н-ң, р-л дыбыстарды дұрыс, анық айтуға үйрету. **2. Көркем әдебиет** Кітап мәдениетіне және театрға қызығушылығын қалыптастыру **Міндеті:** Балаларды қол жетімді көркем шығармалар	**1. Сауат ашу негіздері** Сөз және оның мағынасы **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу. **2. Математика негіздері** Жиын **Міндеті:** "Бір" сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін	**1. Математика негіздері** Жиын **Міндеті:** "Бір" сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру. **2. Сауат ашу негіздері** Сөз және оның мағынасы **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына	1.**Сауат ашу негіздері** Сөздерді дыбыстық талдау: **Міндеті:** Сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау. **2. Математика негіздері** Сан және санау **Міндеті:** Теңдік туралы түсінік қалыптастыру, әртүрлі заттардан тұратын топтардың санын анықтау, топтарды санау және салыстыру	**1. Сөйлеуді дамыту** Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті **Міндеті:** Ана тіліндегі барлық дауысты дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру **2. Қоршаған әлеммен таныстыру** Заттық әлем, Кеңістікті бағдарлау **Міндеті:** Заттардың қандай материалдардан жасалғанын өз бетінше анықтау және талдау, олардың сапалары мен қасиеттерін сипаттау.

	мен фольклорға, театр әлеміне баулу, кітапқа деген қызығушылығын дамыту. **3.Қоршаған әлеммен таныстыру** Бала, оның отбасы, үйі **Міндеті:** Туыстық байланыстарды түсіну (өз жұрты, атасы мен әжесі, жақын туыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білу **4. Дене тәрбиесі** «Футбол ойыны» **Міндеті:** Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар: екі бала жұптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып, денесін көтереді, екінші бала оның аяғына отырады (5-6 рет); гимнастикалық қабырғада қолдарымен тартылып тұрып, аяқтарын көтеру (5-6 рет). Спорттық ойындар. Футбол элементтері. Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебу. Допты заттарды айналдыра	түсіндіру. **3. Қазақ тілі** Тілдік дамытушы орта **Міндеті:** Ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту. Туған өлкенің көрнекі жерлері, әсем табиғаты, тарихи орындары туралы суреттер, фотолар, альбомдармен жабдықталған орта құру.қайталау. **4. Музыка** «Көктем әндері» **Міндеті:** **Музыка** Музыкаға қызығушылық пен сүйіспеншілікті қалыптастыру **Музыка тыңдау.** Күйші-композиторлар: Қорқыттың шығармаларымен таныстыру. **Ән айту.** Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам	қызығушылыққа баулу. **3. Жапсыру / сурет салу / мүсіндеу / құрастыру** **Міндеті:** **Жапсыру.** Қағаздан таныс немесе ойдан әртүрлі бейнелерді, қатпарланып бүктелген қағаздан бірдей бірнеше пішіндерді және екіге бүктелген қағаздан симметриялы пішіндегі заттарды қию. **Сурет салу.** Қазақ ою-өрнектерінің сипатын, колоритін жеткізе отырып, көлемді пішіндерді бояу, парақтың ортасын, бұрыштарын, жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын ажырату, тік сызықтардың әртүрлі үйлесуімен құрылған қазақ ою-өрнегінің элементтерін салу **Мүсіндеу.** Қазақ халқының түрлі туған өлкедегі мәдени мұра ескерткіштерімен таныстыру, мүсіндеу жұмыс барысында әртүрлі пішінді кескіштерді қолдану.	негізінде сандық мәндерді дұрыс жалпылау **3. Қазақ тілі** Тілдік дамытушы орта **Міндеті:** Ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту. Туған өлкенің көрнекі жерлері, әсем табиғаты, тарихи орындары туралы суреттер, фотолар, альбомдармен жабдықталған орта құру.қайталау **4. Музыка** «Көктем әндері» **Музыка** Музыкаға қызығушылық пен сүйіспеншілікті қалыптастыру **Музыка тыңдау.** Күйші-композиторлар: Қорқыттың шығармаларымен таныстыру. **Ән айту.** Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам	**3.Көркем әдебиет** «Алтын сақа» ертегісі **Міндеті:** Жанрларды (ертегі, әңгіме, өлең) ажырату, тілдің көркемдігін сезіну (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер). **4. Дене тәрбиесі** «Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебу» **Міндеті:** заттардан аттап Міндеті: әр қадам сайын допты алдынан немесе артынан қолдан-қолға ауыстыра отырып, кедір-бұдыр тақтай, гимнастикалық скамейка бойымен жүру; гимнастикалық скамейканың бойымен екі қадам қашықтықта орналасқан іші толтырылған доптардан аттап өту; қолдарынан ұстап, жұптарымен айналу. Спорттық ойындар: Футбол элементтері. Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебу. Допты заттарды айналдыра жүргізу. Допты қақпаға тебу. Допты

	жүргізу. Допты қақпаға тебу. Допты бірнеше рет аяқпен қабырғаға тебу. Адам ағзасы және оның қызметінің ерекшеліктері туралы түсініктерді кеңейту. Балалардың назарын ағзасы мен денсаулығының ерекшеліктеріне аудару.	жасауды **Билер** Балаларға "Қаражорға" биін билету. **Би шығармашылықты** Мәтінге сәйкес әнді сахналау **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау** Шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру.	Жұмысты ұқыпты орындау, заттарды жинау, қауіпсіздік ережелерін сақтау. **Құрастыру.** Құрылыс материалдарынан, конструктор бөлшектерінен құрастыру Ауызша сипаттау бойынша ұсынылған тақырыпқа, өз бетінше ойдан құрастыруға, құрастырылған құрылысы мен құрылыстың шынайы бейнесі **4. Дене тәрбиесі** «Білекті балалар» **Міндеті:** Қолдың күшін жетілдіруге арналған жаттығулар. 3-5 метр қашықтықта екі қолын жерге қойып, жүру (бір бала екінші баланы аяғынан ұстайды). Спорттық ойындар. Футбол элементтері. Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебу. Допты заттарды айналдыра жүргізу. Допты қақпаға тебу. Допты бірнеше рет аяқпен қабырғаға тебу.	жасауды **Билер** Балаларға "Қаражорға" биін билету. **Би шығармашылықты** Мәтінге сәйкес әнді сахналау **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау** Шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру.	бірнеше рет аяқпен қабырғаға тебу. Салауатты өмір салтының маңызды компоненттері: дұрыс тамақтану, қимылдар, ұйқы және күн, ауа мен су және денсаулыққа зиян келтіретін факторлар туралы түсініктерді кеңейту.

2-ші таңғы ас	Адамның денсаулығы дұрыс тамақтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру. Адамның денсаулығына гигиена мен күн тәртібінің ықпалы туралы түсініктерді кеңейту.				
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары).**				
Серуен	**Ауа райына бақылау жасау (карта №1)** **Міндеті:** Көктемгі ауа райы өте құбылмалы,бірақ күннен-күнге күн жылына бастайды.Ауа қысымы көтеріледі. Ашық күндер көп болып,күн сәулесін мол шашады.Аспан сұрғылт түсін ашық көк түске алмастырады **Көркем сөз** **Жұмбақ** Күн ұзарып Қар еріп, Су сайларға толады Айтыңдаршы бөбектерім Бұл қай кезде болады?(көктемде) **Мақал-мәтел** Таудан су ақса, көктем келеді. Болжам Жерден әлі қар кеткен жоқ,ал жанға көктем секілді. **Тақпақ** Ой,балалар, балалар!	**Күнге бақылау жасау (карта №2)** **Міндеті:** Күннің маңыздылығы адам өмірінде өсімдік пен жануарлар әлеміндегі алатын орны жайында түсінік қалыптастыру. **Мақал:** Туған жердің күні де ыстық, Тү **Жұмбақ:** Жұрттың бәрі оны сүйеді Бірақ қарай алмайды (күн) **Болжам** Егер күн көзі қызта тұманға батса- боранға, **Тақпақ** Ал күн астынан қабатталған бұлт көрінсе- ауа райының бұзылуына. Күлімде, күн күлімде Жер жасарып көгерсін Кешегіндей бүгін де, Қанат қақсын көгершін **Қимылды ойын:** «Күн мен бұлт»	**Желге бақылау жасау (карта №3)** **Міндеті:** Көктемгі жел құбылмалы. Егер солтүстіктен соқса өткір және суық болады. Мұндай желді көктемгі дауыл әкеледі, ағаштарды сықырлатып шайқалтады, терезеге қар соқтырады. **Көркем сөз** Келсе де әні құлаққа, Көшерімді жел білсін Өзін ешкім көрмейді Қонарымды сай білсін Жусан, қамыс, құраққа Тіптен маза бермейді. **Болжам** Наурыз айының жылы желі- жаздың жылы, жаңбырлы болуына әкеледі. Тақпақ Желдет, желдет! Жеті қара дауылдат! Өрісін құлат,баласын жылат Тайтерісін қалтырат Науа- астауын жалтыр **Қимылды ойын:**	**Аспанға бақылау жасау (карта №4)** **Міндеті:** Балалардың көктемгі аспанға назар аударуларын талап ету. Аспанның қыста қандай болатынын, қазіргі кезі қандай екенін нақтылау. **Көркем сөз** **Жұмбақ** Бір түкті кілем Бір түксіз кілем (аспан мен жер) **Болжам** Егер көктемде ауа райының қалыптылығында таңертең дөңгеленген қабатты бұлттар көрінсе, ал кешке жоғалып кетсе- онда ауа райы жақсы, тұрақты болады. **Тақпақ** Қ.Аманжолов «Көктем» Сансыз көкек сұңқылдап Көктем келді ертерек	**Шоғырланған бұлтқа бақылау жасау (карта №5)** **Міндеті:** Наурыз айының екінші жартысында алғашқы шоғырланған бұлттар пайда бола бастайды. Ауа райының жылуына байланысты олардың пайда болатынын түсіндіру. **Жұмбақ** Бір халық аспанда ұшқан аяғы жоқ Ұстаған қолдарында таяғы жоқ Күніне талай жерге кетер кезіп Нәрсенің бұл секілді саяғы жоқ (бұлт) **Тақпақ** Суырды көкте қылышын Нөсерлі қара бұлт төнді Тарылтып жердің тынысын Тапа-тал түс болды ымырт

	Жылы- жылы жел соқты Жылғалардан су ақты Қаңқыл-қаңқыл қаз кепті **Қимылды ойын:** «Қасқыр мен лақтар» Белгі бойынша ұзындыққа секіруді жалғастыру (лақтар алаңда жүгіреді);жүргізуші қасқырдың көзіне түспей, алаңда жүреді.Ойын шартын бұзбау,ұсталғандары шетке шығады. Шапшаңдық пен бейімділікті дамыту. Еңбек іс-әрекеті: Топырақты тұқым салуға дайындау. Еңбектенуге деген қабілетін дамыту,бастаған ісін аяқтау,үлкендерге көмектесу. **Дидактикалық ойындар.Тәжірибе мен сараптама** «Ауа райын сипатта!» (жылы,ашық,суық,құрғақ,желді,жаңбырлы,тұманды) **Жеке жұмыс**: заттарды кеңістікте орналастыруға үйретуді	Шеңбер бойында жүппен тұруды жалғастыру, ойын ережесін сақтау. «Күн» деген сөзді естігенде қыдырып жүреді, ойнайды, «түн» сөзінде тығылады. **Еңбек әрекеті:** Гүл тұқымын топыраққа егу. Балаларға жұмыстың қарапайым,оңай түрін үйретуді жалғастыру. Құрал-саймандарды ұқыпты ұстауға тәрбиелеу. **Дидактикалық ойындар. Тәжірибе мен сараптама** Тапсырма 1. Ауладан күнге қызған затты табу. Оның неден жасалғанын айту. Қорытынды. Алдымен темір заттар қызады. Тапсырма 2. Қай зат тез ысиды? Қорытынды. Ақшылға қарағанда қара заттар тез ысиды. Тапсырма 3. Ағаштың көлеңке жағымен күн түсетін тұсын ұстап көру. **Қорытынды.** Күн түскен жақ жылы, ал көлеңке жағы суық.	«Қақпақ пен таяқ». Еңбек іс-әрекеті **Дидактикалық ойын. Тәжірибе мен сараптама** «Жақсы, жаман» Табиғатта болып жатқан құбылыстардың жақсы және қарама-қайшы тұстарын көре білуге үйретуді жалғастыру. Өлі табиғат пен тірі табиғаттың бір-бірімен байланысын;ойлау қабілетін,сөздік қорын дамыту.(Балаларға желдің әсерінен болған жағымды-жағымсыз жағдайды айта білуді ұсыну). **Тапсырма. «Бұлттардың қозғалысына байланысты жел күшін анықтау»)** **Өзіндік іс-әрекет** Көңілді тыныш сәтті қолдауды қарастырып, өзіндік жұмысты мадақтау **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	Нәзік үнмен сыңқылдап Бұйра бұлақ еркелеп **Қимылды ойын:** «Қазым,қазым қаңқылда!» Ойын шартына сай түрлі қимылдар жасауға үйретуді жалғастыру. Балалардың ойында қырағылық, шапшаңдық таныта білдіруіне назар аудару. **Еңбек іс-әрекеті** Тұқымды қарашірікке отырғызу. Топырақты жәшіктерге өз беттерімен салуды үйретуді жалғастыру, оған тұқым себу. Құралдарға деген ұқыптылықты тәрбиелеу. **Дидактикалық ойындар. Тәжірибе мен сараптама** «Көктемге арнап бояу табайық» Балалардың жыл мезгілі туралы білімін тиянақтау-көктем табиғаттағы өзгеріс. Өсімдіктер мен жануарлардың көктемде бояуы қанық болатынын түсіндіру. Байланыстыра сөйлеуді дамыту.	**Қимылды ойын:** «Кілттер» Кеңістікті бағдарлап жылдам әрекет жасауға үйретуді жалғастыру. Бастаушы шеңбер бойымен жүріп, кілт кімде деп сұрайды. Балалар жауап беріп орындарын ауыстырады. Бастаушы бос шеңберді жылдам алып қою керек. Шеңберсіз бос қалған бала бастаушы орнына болады. Балалардың ойынға деген қызығушылығын арттыру. **Еңбек іс-әрекеті** Ауладағы қарды тазалау. Күрекпен жұмыс істей білу, қарды үю. Оны анықталған орынға апару. Еңбекті ынтамен жасауларын қалыптастыру. **Дидактикалық ойын. Тәжірибе мен сараптама** «Бұлт неге ұқсайды?» Түрлі заттар мен жануарлардың келбетін таба білуге үйретуді жалғастыру. Қиялын, шығармашылық

	жалғастыру (жоғарыда, төменде) **Өзіндік іс-әрекет** Ойын барысында балалардың бір-бірімен қарым-қатынас жасауын қадағалау, олардың іс-әрекеті мен қылықтарын білдіру,өз ойын іске асыру. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Жеке жұмыс**: заттарды кеңістікте орналастыруға үйретуді жалғастыру (жоғарыда, төменде) **Өзіндік іс-әрекет** Әр балаға өзін қызықтыратын іспен айналысуға жағдай туғызу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**		**Жеке жұмыс:** заттарды кеңістікте орналастыруға үйретуді жалғастыру (сол жақта, оң жақта) **Өзіндік іс-әрекет** Дәлізде ойынға,оқу іс-әрекетіне қолайлы жағдай туғызу. Ауа райының жағымды тәртіп дағдыларын қалыптастыру. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	қабылдауын дамыту. **Жеке жұмыс:** қозғалыс бағыттарын пысықтау: жоғарыдан төменге, алға, артқа. **Өзіндік іс-әрекет** Балалардың бірлескен мықты нәтижелі еңбегіне баға беріп,құптау. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау (қарым-қатынас іс-әрекеті, дербес ойын әрекеті).				
Түскі ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Адамның денсаулығы дұрыс тамақтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру. Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз.				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту) Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халық ертегілерін оқып беру (**қарым-қатынас іс-әрекеті**)				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Қарапайым шараларды өз бетінше жүргізуге дағдыландыру. **Ұйқыдан кейінгі жаттығулар** **№ 13** **Керуеттегі жаттығулар** **Ояну жаттығуы**				

	Қайырлы таң, көздерім! (балалар қастарын, көздер сипайды) Қайырлы таң, құлақтарым! (құлақтарын сипау) Қайырлы таң, беттеріміз! (беттерін сипау) Қайырлы таң, қолдарымыз! (қолдарын сипау) Қайырлы таң, аяқтарымыз! (аяқтарын сипау) - «Күн оянады» - арқада жатып. Шынтаққа көтерілу, басты оңға –солға бұру. - «Күн оянады» - арқада жатып. Тізені қолмен құшақтау, оңға солға бұралу. - «Күншуақты жаттығу» - арқада жатып. Алдымен қолды, содан соң аяқты жоғары –төмен көтереді. - «Күн көтеріледі» - іште жатып, қолдары шынтағынан бүгілген. Аяқты төсектен көтермей, түзу қолдарына көтерілу. - «Мен – үлкен күнмін» - төсек жанында тұрып. Қолдарын айналдырып көтеру, керілу, өкшеге тұру. **Керует жанындағы жаттығулар** «Күннің оянуы» «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде. Ақырын тұрады. Биік, биік, биікке - Балалар тұрып, қолдарын жоғары қарай көтереді. Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп отырады. Төмен, төмен, төменге - балалар тізе бүгіп отырады, басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді. Керемет, керемет - Балалар тұрып алақан соғады. Күлімдейді күн. Қол белде, оңға-солға бұрылу. **Шынықтыру шарасы.** Табанды шынықтыру массажы Таяқтарды жылжытып, Массаж жасау білеміз. Он аяққа 1-2-3, Сол аяққа 1-2-3. Массаж жасау білеміз. Арнайы жолдармен жүру. **Демалуды қалыпқа келтіру** Тыныс алу жаттығу. Қолға шарды аламыз, Қатты, қатты үрлейміз. Уф-ф-ф, Уф-ф-ф... Қатты үрленген шарым Жарылып қалды, пах.
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету.Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті).

Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	**Сюжеттік - рөлдік ойын:** «Дүкен» **Міндеті:** Құрдастарымен өз бетінше қарым-қатынас жасауға, ойындарды бірге, келісіп ойнауға үйрету. Балалар бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндік беру **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Зерттеу іс-әрекеті:** **«Вареньяның құпиясы»** **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Айгөлек» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	**Сюжеттік - рөлдік ойын:** «Отбасы» **Міндеті:** Құрдастарымен өз бетінше қарым-қатынас жасауға, ойындарды бірге, келісіп ойнауға үйрету. Балалар бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндік беру **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** **«Соқыр теке»** **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	**Ұлттық ойын:** «Жүзік жасырмақ» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды , ұлттық ойыға қызығушылықтарын арттыру **(дене тәрбиесі**)** **Шығармашылық іс-әрекет:** **«**Көктемгі гүлдер» жапсыру **Міндеті:**. Аппликация арқылы сюжеттік композициялар жасауға, оларды сәнді бөлшектермен толықтыруға үйретуді жалғастыру **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)**	**Ұлттық ойын:** «Аударыспақ» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)** **Шығармашылық іс-әрекет:** «Анама сыйлық» **жапсыру** **Міндеті:** Әртүрлі бейнелерді, қатпарланып бүктелген қағаздан бірдей бірнеше пішіндерді және екіге бүктелген қағаздан симметриялы пішіндегі заттарды қиюға үйретуді жалғастыру **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)**	**Шығармашылық іс-әрекет:** «Қоян» мүсіндеу **Міндеті:** Қарапайым пропорцияларды сақтай отырып, жануардың пішіндерін мүсіндеуге үйрету **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Ақ сүйек» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**

Балалармен жеке жұмыс	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Жыл мезгілдері» **Міндеті:** жыл мезгілдерін, айларды ретімен атауға үйретуді жалғастыру **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *М. Аяла*	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Жолды тап» **Міндеті:** қағаз бетінде бағдарлай білуді **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *Г. Ақерке*	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Заттарды салыстыр» **Міндеті:** әртүрлі белгілері бойынша заттарды салыстыруға үйретуді жалғастыру (түсі, пішіні, өлшемі) **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *Е. Медина*	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Қанша?», «нешінші?» **Міндеті:** Қанша?», «нешінші?» сұрақтарын ажыратуға, оларға дұрыс жауап беруге үйретуді жалғастыру **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *Ә. Ақмарал*	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Апта күндері» **Міндеті:** апта күндерін атауға үйретуді жалғастыру **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *Ә. Альнұр*
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, қарым-қатынас іс-әрекеті)**				
Серуен	**Ауа райына бақылау жасау (карта №1)** **Міндеті:** Көктемгі ауа райы өте құбылмалы,бірақ күннен-күнге күн жылына бастайды.Ауа қысымы көтеріледі. Ашық күндер көп болып,күн сәулесін мол шашады.Аспан сұрғылт түсін ашық көк түске алмастырады **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Күнге бақылау жасау (карта №2)** **Міндеті:** Күннің маңыздылығы адам өмірінде өсімдік пен жануарлар әлеміндегі алатын орны жайында түсінік қалыптастыру. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Желге бақылау жасау (карта №3)** **Міндеті:** Көктемгі жел құбылмалы. Егер солтүстіктен соқса өткір және суық болады. Мұндай желді көктемгі дауыл әкеледі, ағаштарды сықырлатып шайқалтады, терезеге қар соқтырады. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Аспанға бақылау жасау (карта №4)** **Міндеті:** Балалардың көктемгі аспанға назар аударуларын талап ету. Аспанның қыста қандай болатынын, қазіргі кезі қандай екенін нақтылау. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Шоғырланған бұлтқа бақылау жасау (карта №5)** **Міндеті:** Наурыз айының екінші жартысында алғашқы шоғырланған бұлттар пайда бола бастайды. Ауа райының жылуына байланысты олардың пайда болатынын түсіндіру. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Серуеннен оралдық, Көңілді боп таралдық.				

	Аяқ, қолға дем беріп, Сауықтық та, ойнадық! Күн мен жел де күледі, Бәрі бізге тіледі. Қолды жуып, дем алайық, Кел, бөлмеге кірейік! **Мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет.**				
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық!» **Әңгімелесу:** «Көктем аруы және Ана мейірімі» **Міндеті:** Балаларға көктемнің келуі мен анаға деген сүйіспеншілікті ұштастыра отырып түсіндіру. **Тәрбиелік мәні:** «Ана – күннің шуағы» деген ұғымды түсіндіру. Күн жерді қалай жылытса, ананың мейірімі баланы солай жылытатынын айту. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Қозғалыс ойыны:** «Бағдаршам және көктемгі жол» **Міндеті:** Жол ережесін еске түсіру. **Барысы:** Тәрбиеші түстерді көрсетеді: **Жасыл:** Балалар алға қарай нық қадаммен	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық!» **Сөздік ойын:** «Ақ сандық, көк сандық» **Міндеті:** ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту, шешендікке, сөз өнеріне баулу **Шарты:** Балалар шеңберге тұрады. Ортада бір «сандық» (қорапша) тұрады. Ішінде аналарға арналған теңеу сөздер жазылған қағаздар немесе заттар болады. Балалар кезекпен алып, анасына арналған жақсы сөз айтады (Мысалы: менің анам — айдай сұлу, күндей ыстық, гүлдей құлпырған). **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын:** «Мұздағы қауіпсіздік»	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық!» **Әңгімелесу**: "Көктем шуағы" Балалармен сұрақ-жауап түріндегі шағын сұхбат. **Міндеті:** Көктемнің басты белгілерін атап, сөздік қорды байыту, ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту **Түйін:** Көктем — тіршіліктің оянуы. Халқымыз бұл мезгілді «Жыл басы» деп ерекше қадірлеген. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын:** «Қауіпті – қауіпсіз» **Міндеті:** Балалардың ойлау, талдау қабілетін дамыту, қауіпсіздік ережелерін меңгерту.	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық!» **Дидактикалық ойын:** "Құстарды қарсы алайық" **Міндеті:** Балалардың зейіні мен танымдық қабілетін дамытуға арналған. **Ойын шарты:** Тәрбиеші құстардың суретін көрсетеді немесе сипаттайды (мәселен: «Бұл құс адамның досы, үйдің шатырына ұя салады, ол не?» — Қарлығаш). **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Әңгімелесу:** «Бөтен адаммен сөйлеспе» **Міндеті:** Бейтаныс адамдармен араласу кезіндегі сақтық шараларын үйрету. **Ойын барысы** .	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық!» **Ертегіні оқу «**Қарлығаштың құйрығы неге айыр?» **Міндеті:** Әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауына ықпал ету, олардың мазмұнын түсіну, шығарма кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Сюжеттік-рөлдік ойын:** «Кімге қоңырау шаламыз?» **Міндеті:** Төтенше жағдай кезіндегі әрекеттерді бекіту. .

	жүреді. **Сары:** Бір орнында тұрып, жан-жағына қарайды. **Қызыл:** Қозғалмай тұрып қалады.	**Міндеті:** балаларға көктемгі мұздың қауіпті екенін түсіндіру			
Балалардың үйге қайтуы	«Бала тәрбиесіндегі отбасының ролі және балабақша мен отбасы арасындағы қарым-қатынасты жетілдіру»	Ата- аналарды топ өміріне қатыстыру	Ата-аналарға кеңес: таза ауаның пайдасы жайлы	Ата-аналарға кеңес: шынықтыру маңыздылығы туралы	Балалар отбасында өздері не істей алатындары туралы әңгімелесу

«КЕЛІСІЛДІ»
«Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
әдіскері Баграмова М.С.

«07» наурыз 2025 жыл

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Мектепке дейінгі ұйым: «Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
Топ: Мектепалды тобы, №4 «Құлыншақ»
Балалардың жасы: 5 жастағы
Қандай кезеңге жасалды: 11-14 наурыз 2025 ж.

Күн тәртібі	**Дүйсенбі**	**Сейсенбі 11.03**	**Сәрсенбі 12.03**	**Бейсенбі 13.03**	**Жұма 14.03**
Балаларды қабылдау	**Наурыз- Тәуелсіздік және отаншылдық** Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту; Көктем мезгілі туралы білімдерін толықтыру **(қазақ тілі***)** **«Күй күмбірі»:** «Көңіл толқыны» **https://lmusic.kz/mp3/asylbek-ensepov-konil-tolkyny-s-turysbek/37751**				
		Аптаның дәйексөздері «Отаншылдық – ұлы қасиет» **Міндеті:** Тәуелсіздік және отаншылдық туралы түсініктерін кеңейту, шешендікке, сөз өнеріне баулу **(Тәуелсіздік және отаншылдық)** **Театрландырылған ойын:** «Мақтақыз бен мысық» **Міндеті:** Сахналық	**Дидактикалық ойын:** «Мемлекеттік рәміздерді тап» **Міндеті:** Рәміздерді тану **Құралдар:** Ту, Елтаңба, Әнұран суреттері **Өтілуі:** Балалар ішінен дұрыс рәмізді таңдап, атын айтады. Мысалы: – «Бұл – Қазақстанның Туы»	**Дидактикалық ойын:** «Үнінен таны» **Міндеті:** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке орындауға үйрету **(музыка****)** **Тәжірибе:** Лимон ауа шарын үрлейді **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды,	**Дидактикалық ойын:** «Заттарды сипатта» **Міндеті:** Өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша әңгіме құрастыруға, ойыншықтар мен заттарды 5-6 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу.

		қойылымдарға қатысуға баулу, онда рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Шығармашылық іс-әрекет:** «Түлкі» мүсіндеу **Міндеті:** Қарапайым пропорцияларды сақтай отырып, жануардың пішіндерін мүсіндеуге үйрету **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу әрекеті)**	**Дамытады:** есте сақтау, зейін **(Тәуелсіздік және отаншылдық) (қазақ тілі***)** **Тәжірибе:** «Көрінбейтін сия» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	**(қазақ тілі***)** **Тәжірибе:** «Шұқығыштардың ауытқуы» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	**«Өнегелі 15 минут»** **«Мейірімділік – асыл қасиет» (Жанашырлық)** **Міндеті:** Баланың жүрегінде қамқорлық, аяушылық және көмектесуге деген талпынысты ояту.				
	.	«Кішіге ізет». Өзінен кіші бауырларына немесе достарына ойыншық бөлісуді, көмектесуді көрсетіңіз.	«Табиғат – ана». Ағаштарды сындырмау, гүлдерді жұлмау – бұл да адамгершілік екенін түсіндіріңіз.	«Жануарларға қамқорлық». Құстарға жем шашу немесе үй жануарларын тамақтандыру арқылы мейірімділігін арттырыңыз.	«Жақсылық жасап жарысайық». Күн соңында балаңыздан: «Бүгін кімге қандай көмегің тиді?» деп сұрап, мақтап қойыңыз.
Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталды,		**Дидактикалық ойын:** «Теңіз» **Міндеті:** Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. Ән айтуда дауыспен	**Дидактикалық ойын:** «Музыкалық үйшік» **Міндеті:** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс	**Әңгімелесу** «Тәртіп ережелері» **Міндеті:** Қоршаған ортада, табиғатта тәртіп ережелерін білу; өз	**Дидактикалық ойын:** «Музыкалық сағат» **Міндеті:** Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. Ән айтуда дауыспен

еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)		вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру **(музыка****)** **Дидактикалық ойын:** «Дүкенге саяхат» (Қажеттілік пен қалауды ажырату**)** **Міндеті:** Балаларға «керек» (бірінші кезектегі қажеттілік) және «қалаймын» (ойыншықтар, тәттілер) ұғымдарын түсіндіру. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	әуендерді жеке орындауға үйрету **(музыка****)** **Дидактикалық ойын:** «Бұл не? Қажеттілік пе, әлде қалау ма?» **Міндеті:** Балаларды ең маңызды заттарды (тамақ, киім, үй) ермек үшін алынатын заттардан (ойыншық, тәттілер) ажырата білуге баулу. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** .	өмірінің қауіпсіздігін сақтау (бейтаныс адамдармен сөйлеспеу, ойнамау, бөтен машиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардың соңынан ермеу). **(қазақ тілі***)** **Логикалық ойын:** «Ақша қайдан келеді?» **Міндеті:** Балаларға ақшаның еңбек арқылы келетінін, оның аспаннан түспейтінін түсіндіру. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру **(музыка****)** **Дидактикалық ойын:** «Тауар ма, әлде қызмет пе?» **Міндеті:** Зат сатып алу (тауар) мен біреудің көмегін пайдалану (қызмет) арасындағы айырмашылықты үйрету. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**
Ертеңгілік жаттығу	Ертеңгілік жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру және өкшелерді нығайту **Ертеңгілік жаттығу** **№13 кешен** Балалар музыка ырғағымен бірінің артынан бірі шеңбер жасап адымдап жүреді. Қолды жоғары көтеріп аяқтың өкшесімен жүреді, қолды белге қойып аяқтың ұшымен ,аяқтың ішкі жағымен, аяқтың сыртқы жағымен жүреді. Жеңіл жүгіру, оң қырындап шеңбер ішіне қарап жүгіру. **1**.Б.қ.Екі аяқ бірге қол белде бас пен мойынға арналған жаттығулар. 1 дегенде сол жаққа басты айналдыру. 2 дегенде оң жаққа басты айналдыру. 3 дегенде б.қ келу. **2.**Б.қ.аяқ арасы сәл ашық, қол дене бойында иыққа арналған жаттығулар. 1 дегенде екі иықты көтеру 2 дегенде оң иықты көтеру				

	3 дегенде сол иықты көтеру **3**.Бастапқы қалып аяқ арасы алшақ,иілу 1дегенде оң аяққа иілу 2 дегенде сол аяққа иілу 3дегенде бастапқы қалыпқа келу. **4**.Б.қ.отырып тұру ,аяқ сәл ашық,қол белде 1 дегенде отыру,қолды созу. 2 дегенде тұру қол белде. 3 дегенде б.қ келу. 5.Б.қ.қолдарын алға созу,аяқтары сәл ашық,аяқтарын қолдарына тигізу. 1 дегенде оң аяқтарын сол қолдарына тигізу. 2 дегенде сол аяқтарын оң қолдарына тигізу. Бастапқы қалыпқа келу. **6**.Б.қ. Секіру алмастыру арқылы. 1 дегенде оң аяқта секіру 4рет. 2 дегенде сол аяқта секіру 4рет 3 дегенде қос аяқпен секіру 4рет 4 дегенде бастапқы қалыпқа келу. Бастапқы қалып, бірінің артынан бірі адымдап жүру, жеңіл жүгіру. Демді қалыпқа келтіру. Бір, екі, үш бұлшық етте міне күш! Көкке самғар қыранбыз. Елін қорғар ұланбыз.				
Таңғы ас	Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға үйрету. **(Үнемді тұтыну)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. Аумин десең маған, Алтыннан-жағаң, Күмістен тағаң Оң жағыңнан кетпесін, Тілеуің қабыл, Мұратың асыл болсын, Аумин (сөйлеуді дамыту)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)		**Дидактикалық ойын:** «Біздің көмекшілеріміз» **Міндеті:** Заттарды әртүрлі белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі, материалы,	**Бейнелеу іс-әрекеті:** «Аналар мерекесі» **Міндеті:** Балалардың суретте қарапайым сюжеттерді: мерекелердің желісін	**Бейнелеу іс-әрекеті:** «Ертегі кейіпкері» **Міндеті:** Сюжеттерде қарапайым мағыналы байланыстарымен	**Бейнелеу іс-әрекеті:** «Мақтақызбен мысық» ертегісін бейнелеу **Міндеті:** Сюжеттерде қарапайым мағыналы

		қолданылуы) салыстыра білуге үйретуді жалғастыру. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті) (қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Әртүрлі сөздерді жинақта» **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)**	жеткізе білуін жетілдіру. **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу әрекеті)** **Сөздік ойын: «Жауабын айт»** **Міндеті:** Балалардың сөздік қорын тұрмыстық заттарды білдіретін зат есімдермен, заттардың қасиеттері мен сапасын сипаттайтын сын есімдермен байыту; сөздердің мағынасын түсіну **(қазақ тілі***, қарым-қатынас іс әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	ондағы заттардың арасындағы кеңістіктік қатынастарды жеткізе білу. **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу әрекеті)** **Дидактикалық ойын: «Телеграф»** **Міндеті:** Тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту, сөздерлі буынға бөлуге үйретуді жалғастыру **(қарым-қатынас іс әрекеті; қарым-қатынас іс әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	байланыстарымен ондағы заттардың арасындағы кеңістіктік қатынастарды жеткізе білу. **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «Қызыл-ақ» **Міндеті:** Сөз ішіндегі дыбысты табу, баланың есту қабілетін жетілдіру. **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**
Кестеге сәйкес ҰІӘ		**1. Сауат ашу негіздері** Сөздерді дыбыстық талдау: **Міндеті:** Сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау. **2. Математика негіздері** Сан және санау **Міндеті:** Теңдік туралы түсінік	**1. Математика негіздері** Шама **Міндеті:** Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыру. **2. Сауат ашу негіздері** Буын	1.**Сауат ашу негіздері** Буын **Міндеті:** Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру Берілген буынға сөз құрастыруға үйрету ұстауға үйрету. Сөздегі буындардың санын анықтауға үйрету. **2. Математика**	**1. Сөйлеуді дамыту** Сөздік қор **Міндеті:** Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-біріне қамқор болуға баулу. **2. Қоршаған әлеммен**

		қалыптастыру, әртүрлі заттардан тұратын топтардың санын анықтау, топтарды санау және салыстыру негізінде сандық мәндерді дұрыс жалпылау **3. Қазақ тілі** Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті **Міндеті:** Тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту, қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ, і, ғ, ң, h дыбыстарын, осы дыбыстардан тұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру. **4. Музыка** «Менің сүйікті ауылым» **Міндеті:** **Музыка** Музыкаға қызығушылық пен сүйіспеншілікті қалыптастыру **Музыка тыңдау.** Күйші-композиторлар: Тәттімбеттің шығармаларымен таныстыру. **Ән айту.**	**Міндеті:** Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру Берілген буынға сөз құрастыруға үйрету ұстауға үйрету. Сөздегі буындардың санын анықтауға үйрету. **3. Жапсыру / сурет салу / мүсіндеу / құрастыру** **Міндеті:** **Жапсыру.** Киіз үйдің жабдықтарымен (кереге, уық, шаңырақ, сықырлауық, басқұр) таныстыру, аталған заттардан қалауы бойынша қиып жапсыру, оларды ою-өрнектермен безендіру. **Сурет салу.** Ою-өрнектермен қазақтың ұлттық киімдерін (шапан, қамзол) салу, оларды пішіндердің ортасында және шеттерінде орналастыру. **Мүсіндеу.** Қазақ халқының түрлі туған өлкедегі мәдени мұра ескерткіштерімен таныстыру, мүсіндеу жұмыс барысында әртүрлі пішінді	**негіздері** Шама **Міндеті:** Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыру. **3. Қазақ тілі** Сөздік қор **Міндеті:** Егіншілік кәсіпке байланысты (дән, тұқым, суару, отау, ору, диірмен, орақ, кетпен, шалғы, айыр, күрек, тырма, соқа) сөздермен толықтыру. **4. Музыка** «Наурыз мерекесі». Тұсаукесер **Міндеті: Музыка** Музыкаға қызығушылық пен сүйіспеншілікті қалыптастыру **Музыка тыңдау.** Күйші-композиторлар: Дина Нұрпеиованың шығармаларымен таныстыру. **Ән айту.** Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту	**таныстыру** Көлік, байланыс құралдары. Жол қозғалысы ережелері **Міндеті:** Арнайы көлік құралдарының түрлерін, белгілі бір жұмыс түрін орындау үшін олардың жабдықталуын түсіну, ұялы телефон, смартфон, компьютер, ғаламтор, теледидардың қолданылуын білу, оларды қолдануда қауіпсіздікті сақтау. "Балалар", "Автобус аялдамасы", "Жаяу жүргіншілер жолы", "Велосипедке арналған жол (электросамокат, гироскутер, сигвей)" жол белгілерімен таныстыруды жалғастыру. **.3.Көркем әдебиет** Ы.Алтынсарин «Таза бұлақ» **Міндеті:** Диалогтік сөйлеуді дамыту, кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне өз көзқарасын білдіру. **4. Дене тәрбиесі** «Допты қақпаға тебу»

		Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Марш сипатын анық ырғақты жүруге **Билер** Балаларға "Қаражорға" биін билету. **Би шығармашылықты** Шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау** Шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру.	кескіштерді қолдану. Жұмысты ұқыпты орындау, заттарды жинау, қауіпсіздік ережелерін сақтау. **Құрастыру.** Қағаздан құрастыру Өзінің құрастырған құрылысын талдау арқылы тиімді конструктивті шешімдерді табу, оларды құрастыруда қолдану. Дербестікті, шығармашылықты, бастаманы қолдау. Ұжыммен сюжетті құрастыруға баулу Дайын үлгілермен және қарапайым сызба бойынша жұмыс істеу, бейнені кескіні бойынша қию үшін қайшыны қолдану **4. Дене тәрбиесі** «Жүрумен алмастыра отырып, 100-120 метр арақашықтықта жүгіру» **Міндеті:**: жүрумен алмастыра отырып, 100-120 метр арақашықтықта жүгіру; белгіленген жерге дейін жылдамдыққа (ұзындығы 20 метр) жүгіру.	қабілетін үйлестіруді жетілдіру. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Марш сипатын анық ырғақты жүруге **Билер** Музыкаға сәйкес орындалатын би қимылдарын білу **Би шығармашылықты** Шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау** Шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру.	**Міндеті:** бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр); бір аяқпен және қос аяқпен құрсаудан құрсауға секіру (арақашықтықтығы 40 сантиметр), алға айналдыра отырып, ұзын және қысқа секіргіштен секіру Спорттық ойындар. Футбол элементтері. Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебу. Допты заттарды айналдыра жүргізу. Допты қақпаға тебу. Допты бірнеше рет аяқпен қабырғаға тебу. Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану, белге дейін дымқыл

			Спорттық ойындар. Футбол элементтері. Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебу. Допты заттарды айналдыра жүргізу. Допты қақпаға тебу. Допты бірнеше рет аяқпен қабырғаға тебу.		сүлгімен сүртіну.
2-ші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс. Гигиеналық шараларды орындау **(мәдени-гигиеналық, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, еңбек әрекеті**, (кезекшілік) Тамақтану (балалардың үстел басында дұрыс отыруын қадағалау, алаңдамау				
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Серуен		**Қардың алғашқы еруін бақылау (карта №6)** **Міндеті:** Балалардың назарын қардың алғашқы еріген тұстарына аудару, неліктен барлық жерде бірдей қар кетпейді.(ең алдымен жазық жерлер мен төбелердің қары ериді, себебі ол жерге күн көзі мол түседі). **Көркем сөз** **Болжам** Егер қар күрт еріген тұстарда көктемнің алғашқы гүлдері және өгейшөп өссе-онда наурыз айы мен көкек	**Жылғалар мен шалшықтарды бақылау (карта №7)** **Міндеті:** Балаларда қардың еруінен пайда болатын жылға мен шалшықтар туралы түсінігін қалыптастыру. Жылғаның басталатын тұсы мен ағар жолын тауып алу. Жылғаның сыңғырлап ағуын тыңдау. **Жұмбақ** Жылт-жылт еткен Жырадан өткен. (су) **Болжам**	**Сүңгілерді бақылау (карта №8)** **Міндеті:** Балалармен бірге сүңгілерді қарау.Сүңгілердің пішіні, көлемі әр түрлі болатынын атап өту. Олардың пайда болуын түсіндіру (қар ериді,су тамшылайды,бірақ үнемі бірдей,жылы емес;күн суық болғанда су тамшылары қатады, мұздақ төмен қарай өседі). **Көркем сөз** Жұмбақ	**Өзендегі мұздың еруін бақылау (карта №9)** **Міндеті:** Көктемде күн қызуын мол шашып, күн жылына бастайтынын түсіндіру. Өзен мен көлдерде сең жүре бастайды. Балалармен мұздағы жарықтардың пайда болуын қарау. **Көркем сөз** **Жұмбақ** Отқа жанбайды **Суға батпайды (мұз)** **Болжам** Егер көктемде су деңгейі көтерілмесе,жаз

		айының басы жылы болады. Тақпақ Көктем Көкке бояп өңірді, Көктем келді көңілді. Бау-бақшада,орманда Құстар әні төгілді. **Қимылды ойын:** «Жүгір-отыр-жүгір!» Белгі бойынша әрекет жасауды дамытуды жалғастыру.(«Жүгір!»-балалар алаңда жүгіреді, «Отыр!»-отырады);жылдамдықты(бұйрықты тез орындау). Күнделікті белсенді қимыл әрекетті қалыптастыру. **Еңбек іс-әрекеті** Терезе алдындағы бақша (суару) Өз бетімен суару ережесін орындауды үйретуді жалғастыру, топырақты қопсыту,су бүрку.Ұқыптылық пен еңбексүйгіштікті тәрбиелеу. **Дидактикалық ойын. Тәжірибе мен сараптама.** «Көктем ерекшеліктерін кім көп атайды?» Ерте түскен көктемнің ерекшеліктерін атай	Егер қар тез еріп,су жылдам ақса-жаз жаңбырлы болады. Сәуірде шалғын суы мол болса-шөп көп болады. **Тақпақ** Көркемдеген жер-көкті, Көктем қандай тамаша! Жерге әкеліп төсепті Алуан гүлді алаша. **Қимылды ойын: «Батылдар»** Жылғалар мен шалшықтардан секіріп өту, ұзындыққа секіруді үйретуді жалғастыру, дұрыс қона білу.Секіру барысында тепе-теңдікті сақтай білуге тәрбиелеу. **Еңбек іс-әрекеті:** Аула маңын қоқыстан тазарту Ұжымда еңбектене білуді қалыптастыру,жұмысты жоспарлау,бақылауды іске асыру.Ұқыптылық пен белсенділікті тәрбиелеу. **Дидактикалық ойын. Тәжірибе мен сараптама** Тапсырма 1. « Қайық қайда жүзіп барады?»	Отқа жанбайды, Суға батпайды. (мұз) **Болжам** Сүңгілер ұзын болса-көктем ұзақ болады **Қимылды ойын:** «Үйсіз қоян» Алаңда жалғыз аяқпен секіре білуді бекіту;белгі бойынша үйлерге кіру.(шеңбер үйлер),бірақ бір ойыншыға үй жетпейді, ол ойын бастаушы болып қалады. Кеңістікті бағдарлай білуге үйретуді жалғастыру. **Еңбек іс-әрекеті:** Аула сыпырушыға қар жинасуға көмектесу. Балаларды салыстыруға үйретуді жалғастыру:қай жердің қарын күреу қиындау-майлы қар немесе борпылдақ қар. Өз еңбегінің нәтижесіне қанағаттана білу сезімін қалыптастыру. Еңбектенуге деген құштарлықты тәрбиелеу. **Дидактикалық ойын.Тәжірибе мен сараптама.**	ыстық болады. **Тақпақ** «Көктемгі су» Н.Айытов **Қимылды ойын:** «Өзенге, жағаға» (Эстон халық ойыны) Белгі бойынша қателеспей әрекет жасауды үйретуді жалғастыру (бастаушы бұйрық береді,бірақ өзі бөтен қимылдар жасайды). Өзенге секіру,жағаға секіру(жерде бір-біріне қарама-қарсы сызықтар). Ойын кезінде жаттығу жасауда күш пен жігерлікті дамыту. Еңбек әрекеті: Балықтарға күтім жасау. (Қажеттілікпен жұмыс) Аквариумдағы судың тазалығын қадағалау.Ондағы шөптер мен судың жағдайын қарап,күтім жасау.Балықтарды күтуге деген ықыласты дамыту. **Дидактикалық ойын. Тәжірибе және сараптама** «Алдымен не содан соң ше?»

		білуге үйретуді жалғастыру. Сөздік қорын молайту. Тәжірибе. «Қай жердің қары тез ериді?» Табиғат құбылысының себеп-салдарын түсіндіру. **Жеке жұмыс:** Тәулік бөліктерінің ауысуын ("кеше", "бүгін", "ертең"), анықтау. **Өзіндік іс-әрекет** Ойын барысында бірігіп 2-3 рөлден тұратын ойындарды құрдастарымен бірігіп ойнау. Ойын әрекетін орындау. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	Жылғаға қағаздан жасалған қайықты жіберіп,оның қайда жүзетінін бақылау. Қорытынды. Су қайықты жүргізеді,жылғаның ағысына байланысты ағады. **Тәжірибе.** «Батады, батпайды» Түрлі материалдан жасалған заттардың қасиетін анықтау суда бататын, батпайтын;Сараптама арқылы балалардың бір қорытындыға келе білуін үйретуді жалғастыру.Сөздік қорын молайту. Тапсырма 2. Шалшықтың суын қолымен ұстап көру. Қорытынды. Су өте салқын, себебі ауа да суық .Сондықтан өсімдік қыстан кейін жаңа оянады, бірақ өспейді. **Жеке жұмыс:** Тәулік бөліктерінің ауысуын ("кеше", "бүгін", "ертең"), анықтау. **Өзіндік іс-әрекет** Ойын барысында балалардың бір-бірімен қарым-қатынас	Тапсырма 1. «Шелекке қанша су жиналады?» Шелекті далаға бірнеше күнге қойып, төбеден аққан судың мөлшерін анықтау. Қорытынды. Су біртіндеп көбейеді,яғни,қар күннен-күнге тез ериді. **Тәжірибе.** Мұздақтардың астына шелек қойып, күн мол түсетін және күн түспейтін тұстарын бақылап, қай тұста шелек тез толды? Қорытынды. Жарық жақтарымен таныстыру. Мұздақтардың ұзару себебін түсіндіру. Тапсырма 2. Әртүрлі ауа райындағы тамшыны тыңдау. Қорытынды. Аязды және бұлтты күндері тамшылар жоқ. **Жеке жұмыс:** қозғалыс бағыттарын пысықтау: сол жақтан оң жаққа, оң жақтан сол жаққа **Өзіндік іс-әрекет.** Балалардың ойын	Көктемде болатын құбылыстардың логикалық тізбегін бекітуді үйретуді жалғастыру. **Жеке жұмыс:** қозғалыс бағыттарын пысықтау: сол жақтан оң жаққа, оң жақтан сол жаққа **Өзіндік іс-әрекет (зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**

			жасауын қадағалау. Өзге балалардың жасаған қылықтарына баға бере білу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	мазмұны мен тақырыбын жетілдіруді дамыту. Өз ойларын жүзеге асыру,яғни ойында рөлдерге бөлуде ойыншық пен міндеттерді бөлісуде құрдастарының ойына келіспеушілік білдіру. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау (қарым-қатынас іс-әрекеті, дербес ойын әрекеті).				
Түскі ас	Кезекшілердің еңбек әрекеті (ас ішу құралдарын, майлықтарды үстелге қою **Ойын- жаттығу:** Астың алды үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. **Бата беру** Астарыңа адалдық берсін! Бастарыңа амандық берсін! **Міндеті:** Балаларға тамақтану әдебі жайында түсіндіру жұмыстарын жүргізу.				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы жағдай жасау «Құлыншағым» музыка «Түлкі мен тырна» ертегі «Сандар» әнін тыңдату.				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Қарапайым шараларды өз бетінше жүргізуге дағдыландыру. **Ұйқыдан кейінгі жаттығулар** **№ 13** **Керуеттегі жаттығулар** Ояну жаттығуы Қайырлы таң, көздерім! (балалар қастарын, көздер сипайды) Қайырлы таң, құлақтарым! (құлақтарын сипау)				

	Қайырлы таң, беттеріміз! (беттерін сипау) Қайырлы таң, қолдарымыз! (қолдарын сипау) Қайырлы таң, аяқтарымыз! (аяқтарын сипау) - «Күн оянады» - арқада жатып. Шынтаққа көтерілу, басты оңға –солға бұру. - «Күн оянады» - арқада жатып. Тізені қолмен құшақтау, оңға солға бұралу. - «Күншуақты жаттығу» - арқада жатып. Алдымен қолды, содан соң аяқты жоғары –төмен көтереді. - «Күн көтеріледі» - іште жатып, қолдары шынтағынан бүгілген. Аяқты төсектен көтермей, түзу қолдарына көтерілу. - «Мен – үлкен күнмін» - төсек жанында тұрып. Қолдарын айналдырып көтеру, керілу, өкшеге тұру. **Керует жанындағы жаттығулар** «Күннің оянуы» «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде. Ақырын тұрады. Биік, биік, биікке - Балалар тұрып, қолдарын жоғары қарай көтереді. Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп отырады. Төмен, төмен, төменге - балалар тізе бүгіп отырады, басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді. Керемет, керемет - Балалар тұрып алақан соғады. Күлімдейді күн. Қол белде, оңға-солға бұрылу. **Шынықтыру шарасы.** Табанды шынықтыру массажы Таяқтарды жылжытып, Массаж жасау білеміз. Он аяққа 1-2-3, Сол аяққа 1-2-3. Массаж жасау білеміз. Арнайы жолдармен жүру. **Демалуды қалыпқа келтіру** Тыныс алу жаттығу. Қолға шарды аламыз, Қатты, қатты үрлейміз. Уф-ф-ф, Уф-ф-ф... Қатты үрленген шарым Жарылып қалды, пах.				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау)				
Балалардың дербес		**Тәжірибе:**	**Театрландырылған**	**Әңгімелесу:**	**Театрландырылған**

іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)		«Пипетка – сабан талы» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Бәйге» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	**іс-әрекет:** «Алдар көсе» **Міндеті:** Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу, онда рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Теңге ілу» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды	«Киіз үй жабдықтары» **Міндеті:** Қазақ халқының киіз үйінің маңыздылығын, оның құрылысы мен ішкі жабдықтарын білу. Қазақ халқының салт-дәстүрлерін білу және құрметтеу, қазақ халқының құндылықтарына құрмет таныту. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Көкпар» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	**іс-әрекет:** «Жыл басыына таласқан хайуанаттар» **Міндеті:** Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу, онда рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Бес асық» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**
Балалармен жеке жұмыс		**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Жыл мезгілдері» **Міндеті:** жыл мезгілдері бойынша айларды ретімен атауға үйретуді жалғастыру **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *Р. Әміре*	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Қағаз бетінде бағдарлау» **Міндеті:** қағаз бетінде бағдарлауға үйретуді жалғастыру **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *С. Жәнгір*	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын: «**Апта күндері» **Міндеті:** апта күндерін ретімен атауға үйретуді жалғастыру **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *Б. Нығымет*	**Танымдық және зияткерлік дағдылар: Дидактикалық ойын:** «Қағаз бетінде бағдарлау» **Міндеті:** қағаз бетінде бағдарлауға үйретуді жалғастыру **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *С. Мади*

Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Серуен		**Қардың алғашқы еруін бақылау (карта №6)** **Міндеті:** Балалардың назарын қардың алғашқы еріген тұстарына аудару, неліктен барлық жерде бірдей қар кетпейді.(ең алдымен жазық жерлер мен төбелердің қары ериді, себебі ол жерге күн көзі мол түседі). **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Жылғалар мен шалшықтарды бақылау (карта №7)** **Міндеті:** Балаларда қардың еруінен пайда болатын жылға мен шалшықтар туралы түсінігін қалыптастыру. Жылғаның басталатын тұсы мен ағар жолын тауып алу. Жылғаның сыңғырлап ағуын тыңдау. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Сүңгілерді бақылау (карта №8)** **Міндеті:** Балалармен бірге сүңгілерді қарау.Сүңгілердің пішіні, көлемі әр түрлі болатынын атап өту. Олардың пайда болуын түсіндіру (қар ериді,су тамшылайды,бірақ үнемі бірдей,жылы емес;күн суық болғанда су тамшылары қатады, мұздақ төмен қарай өседі). **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Өзендегі мұздың еруін бақылау (карта №9)** **Міндеті:** Көктемде күн қызуын мол шашып, күн жылына бастайтынын түсіндіру. Өзен мен көлдерде сең жүре бастайды. Балалармен мұздағы жарықтардың пайда болуын қарау. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Серуеннен оралдық, Көңілді боп таралдық. Аяқ, қолға дем беріп, Сауықтық та, ойнадық! Күн мен жел де күледі, Бәрі бізге тіледі. Қолды жуып, дем алайық, Кел, бөлмеге кірейік! **Мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет.**				

Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)		**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық» **Әңгімелесу, суреттер қарастыру** «Қонақжайлылық – асыл дәстүр» **Міндеті**: балаларға қонақ күту дәстүрінің маңызын түсіндіру, үлкендерді сыйлауға тәрбиелеу, сөйлеу дағдыларын дамыту. **Шарты**: ұлттық тұрмысты бейнелейтін суреттерді пайдалану, сұрақ-жауап әдісі. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын:** «Дұрыс па, бұрыс па?» **Міндеті:** бейтаныс адамдармен араласу ережесін бекіту.	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық» **Әңгімелесу, суреттер қарастыру** «Тұсау кесу». **Міндеті:** тұсау кесу дәстүрінің мәнін түсіндіру, сөздік қорын молайту, ойлау қабілетін дамыту. **Шарты:** дәстүрге қатысты иллюстрациялар, әңгімелеу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Әңгімелесу:** «Көктемгі сақтық» **Міндеті:** Балаларды көктем мезгіліндегі қауіп-қатерлерден сақтануға үйрету, қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру.	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық» **Әңгімелесу, суреттер қарастыру, сахналау** «Бесікке салу» **Міндеті:** ұлттық салтқа құрмет сезімін қалыптастыру, балаларды рөлдік ойынға қатыстыру. Шарты: бесік макеті, ұлттық әуен қолдану. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын:** «Сиқырлы сөздер» **Міндеті:** қауіп кезінде дұрыс сөз айту Балалар қайталайды: «Маған көмектесіңіз!» «Мен адасып қалдым» «Менің атым …»	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық» **Әңгімелесу, суреттер қарастыру, сурет салу** «Ұлттық киімдер» **Міндеті:** қазақтың ұлттық киімдерін танып-білу, эстетикалық талғамын дамыту, шығармашылыққа баулу. Шарты: үлгі суреттер, түрлі түсті қарындаштар мен бояулар. **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын:** «Серуен кезіндегі қауіпсіздік» **Міндеті:** Балаларды көктем мезгіліндегі қауіп-қатерлерден сақтануға үйрету, қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру.
Балалардың үйге қайтуы	.	Психологтің кеңесі: «Теледидардың пайдасы және зияны»	Ата-аналардың сұрақтарына жауап беру	Күн тәртібің сақтау маңыздылығы туралы	Тұмаудың алдын-алу-мелбикенің кеңесі

«КЕЛІСІЛДІ»
«Алпамыс» бөбекжай-бақшасы»
МКҚК
әдіскері Баграмова М.С.

«14» наурыз 2025 жыл

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Мектепке дейінгі ұйым: «Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
Топ: Мектепалды тобы, №4 «Құлыншақ»
Балалардың жасы: 5 жастағы
Қандай кезеңге жасалды: 17-20 наурыз 2025 ж.

Күн тәртібі	**Дүйсенбі 17.03**	**Сейсенбі 18.03**	**Сәрсенбі 19.03**	**Бейсенбі 20.01**	**Жұма**
Балаларды қабылдау	**Наурыз- Тәуелсіздік және отаншылдық** Балаларды қабылдау: балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. **«Күй күмбірі»:** «Кең жайлау» **https://lmusic.kz/mp3/asylbek-ensepov-adaj-ken-zhajlau/16467** **«Ұлыстың ұлы күні» (әңгімелер, ойындар, суреттер қарастыру, шығармашылық іс-әрекеттер)** **Міндеті:** Мемлекеттік мереке-Наурыз мейрамының маңыздылығын түсіндіру.				
	«ҚР Мемлекеттік Гимнін орындау» **Міндеті:** Еліміздің рәміздері, оның маңызы туралы білімдерін кеңейту **(музыка ****) («Менің Қазақстаным»)** **«Наурыз көже» санамағын жаттау»** **Міндеті:** Шешендікке,	**Аптаның дәйексөздері:** «Ұлттық рух пен ұлттық патриотизм – бұл ұлттың ішіндегі жеке адамның асыл белгісі мен қасиеті» **Міндеті:** Тәуелсіздік және отаншылдық туралы түсініктерін кеңейту, шешендікке, сөз өнеріне баулу **(қарым-қатынас іс-**	**Еңбек іс-әрекеті:** «Аквариумдағы балықтарға күтім жасау» **Міндеті:** Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу **(зерттеу іс-әрекеті,**	**Саусақ жаттығуы:** «Сәлем» **Міндеті:** Балаларды шешендік өнерге баулу, Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу сөздегі дыбыстардың ретін анық айтуға үйретуді жалғастыру, **(қарым-қатынас іс-**	

	сөз өнеріне баулу **Сөздік минимум:** Қымыз, шұбат, бауырсақ, құрт, қазы, ірімшік. **(қазақ тілі***)** **Саусақ жаттығуы:** «Мысық» **Міндеті:** Шешендікке, сөз өнеріне баулу, Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу сөздегі дыбыстардың ретін анық айтуға үйретуді жалғастыру, **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)**	**әрекеті)** **Жаңылтпаштарды жаттату, жұмбақтар шешу** **Міндеті:** Балаларды шешендік өнерге баулу, Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу сөздегі дыбыстардың ретін анық айтуға үйретуді жалғастыру, **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Музыкадағы үш кит» **Міндеті:** музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке орындауға үйретуді жалғастыру **(музыка****)**	**танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)** **Саусақ жаттығуы:** «Қаз» **Міндеті:** Балаларды шешендік өнерге баулу, Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу сөздегі дыбыстардың ретін анық айтуға үйретуді жалғастыру, **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)**	**әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Көңілді- мұнды» **Міндеті:** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйретуді жалғастыру **(музыка****)**	
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	**«Өнегелі 15 минут»** **«Наурыз – береке бастауы» (Салт-дәстүр)** **Міндеті:** Ұлттық құндылықтар арқылы үлкенді сыйлауға, бірлікке және жомарттыққа тәрбиелеу.				
	«Ақ батаның күші». Үлкендерден бата алудың мәнін, жақсы тілек айтудың маңыздылығын айтып	«Жомарт болсаң – жолың ашық». Наурыз мерекесінде дәм бөлісу, садақа беру немесе сыйлық жасаудың	«Атадан мал қалғанша, тал қалсын». Бірге тал егу немесе бөлме гүлдерін күту арқылы еңбекқорлыққа	«Көршімен татулық». Көршілерге наурыз көже немесе бауырсақ беріп жіберу арқылы сыйластықты	

	беріңіз.	адамгершілік жағын түсіндіріңіз.	баулыңыз.	көрсетіңіз.	
Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталды, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)	**Тәжірибе:** «Құдыретті қабық» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** .	**Әңгімелесу:** «Көктем келді» **Міндеті:** Өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге, әңгімелесушінің сөзін мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Дидактикалық ойын:** «Көңілді паравоз» **Міндеті:** Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру. **(музыка****)** **Дидактикалық ойын:** «Сөзді есіңе сақта» **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Әңгімелесу:** «Көктем» **Міндеті:** Балалардың зерттеу әрекеті үшін жағдай жасау, табиғатпен таныстыру барысында заттар мен құбылыстардың өзіне тән, сипаттамалық белгілерін бақылау, талдау, салыстыру, ажырату. **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	
Ертеңгілік жаттығу	Ертеңгілік жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру және өкшелерді нығайту. **Ертеңгілік жаттығу** №14 кешен Балалар музыка ырғағымен бірінің артынан бірі шеңбер жасап адымдап жүреді. Қолды жоғары көтеріп аяқтың өкшесімен жүреді, қолды белге қойып аяқтың ұшымен ,аяқтың ішкі жағымен, аяқтың сыртқы жағымен жүреді. Қолды белге қойып тізені жоғары көтеріп жүру, ирелеңдеп жүгіру. **1.** Б.қ.-негізгі тұрыс, шар ұстап,қолдарын төмен түсіріп тұрады. 1-қолды алға созып, шарларды 3 рет бір-біріне ұру.2-б.қ.3-қолдарын жоғары көтеріп,қолдарына қарап,шарларды1-2-3 деп,бір-біріне ұру.4-б.қ. **2.** Б.қ, аяқ арасы сәл ашық,қолды жоғары көтеріп тұру.1-оңға иіліп,шарларды 1-2-3 деп,бір-біріне ұру.2-б.қ.3-солға иіліп, шарларды 1-2-3 деп,бір-біріне ұру.4.б.қ. **3.** Бастапқы қалып, аяқ арасы ашық, қолда шар. 1дегенде отыру,қолды алға созу. 2 дегенде тұру б.қ келу. 3дегенде отыру.				

	4 дегенде б.қ келу. **4.** Б.қ.еденде отыру қолда шар. 1дегенде қолдағы шарды аяқ ұшына жеткізу. 2 дегенде б.қ. келу. **5.** Б.қ.қолда шар. шарды жоғары көтеру және алға иілу. 1дегенде шарды жоғары көтеру. 2 дегенде алға қарай иілу. 3дегенде б.қ. келу. **6.** Б.қ. еденге жату, қолда шар, жатып велосипед тебу, жатып дем алу. Бастапқы қалып, бірінің артынан бірі адымдап жүру, жеңіл жүгіру. Демді қалыпқа келтіру. **Біз баламыз шыныққан** **Денсаулығы мықты жан**.				
Таңғы ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. **(Үнемді тұтыну)** Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстау, тамақтану мәдениетін қалыптастыру,тамақ ішкенде сөйлемеу, тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)	**Дидактикалық ойын** «Музыкалық әткеншек» **Міндеті:** Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру. **(музыка****)**	**Шығармашылық іс-әрекеті:** «Тауып көр!» жұмбақ шешу, жауабын мүсіндеу **Міндеті:** балалар өз жұмбақтарды шешеді айтады, мүсіндеу жұмыс барысында әртүрлі пішінді кескіштерді қолдану. Жұмысты ұқыпты орындау, заттарды жинау, қауіпсіздік ережелерін сақтау.	**Мазмұндау:** «Ертегі әлемі» **Міндеті:** Таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға, тыңдалған көркем шығарма мазмұнын ретімен жүйелі түрде жеткізуге,.	**Сюжеттік жапсыру:** «Көктемгі гүлдер» **Міндеті:** Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеу. **(шығармашылық іс-**	

		(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)	**(қазақ тілі***)**	**әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)**	
Кестеге сәйкес ҰІӘ	**1. Сөйлеуді дамыту** Тілдің грамматикалық құрылымы **Міндеті:** Түбірлес сөздерді жасау және қолдана білу, етістіктерді жалғаулармен қолдану, сөйлеу әдебін, жай және жайылма сөйлемдерді қолдану дағдыларын қалыптастыру. **2. Көркем әдебиет** О.Асқар «Әз Наурызым, армысың!» өлеңді жаттау **Міндеті:** Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту Эстетикалық қабылдау (иллюстрациямен жұмыс) Балалардың назарын кітаптың безендірілуіне, иллюстрацияларына ауда **3.Қоршаған әлеммен таныстыру** Табиғатпен таныстыру. Еңбекке баулу **Міндеті:** Балалардың зерттеу әрекеті үшін жағдай жасау, табиғатпен	**1. Сауат ашу негіздері** Сөйлем туралы бастапқы түсініктер **Міндеті:** Сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз), сөйлем сөздерден тұратынын түсіну **2. Математика негіздері** Геометриялық фигуралар **Міндеті:** Пішіннің бір формасынан екіншісін қалай жасау керектігі туралы ұғымдарды дамыту **3. Қазақ тілі** Тілдің грамматикалық құрылымы **Міндеті:** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру. Өз ойын	**1. Математика негіздері** Геометриялық фигуралар **Міндеті:** Пішіннің бір формасынан екіншісін қалай жасау керектігі туралы ұғымдарды дамыту **2. Сауат ашу негіздері** Сөйлем туралы бастапқы түсініктер **Міндеті:** Сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз), сөйлем сөздерден тұратынын түсіну **3. Жапсыру / сурет салу / мүсіндеу / құрастыру** **Міндеті:** **Жапсыру.** Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі	**1.Сауат ашу негіздері** Сөйлемді ауызша талдау **Міндеті:** Берілген сөздерден жай сөйлемдер құрастыруға үйрету; жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау **2. Математика негіздері** Кеңістікті бағдарлау **Міндеті:** Кеңістікті бағдарлау Сөйлеуде белгілі бір заттың өзіне немесе басқа затқа қатысты орнын көрсете білуге үйрету. **3. Қазақ тілі** Тілдің грамматикалық құрылымы **Міндеті:** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру. Өз ойын	

	таныстыру барысында заттар мен құбылыстардың өзіне тән, сипаттамалық белгілерін бақылау, талдау, салыстыру, ажырату. Топта тазалық сақтауға, ойыншықтарды сүртуге, табиғат бұрышындағы тіршілік иелеріне күтім жасауға, кезекшілік міндеттерін жауапкершілікпен атқаруға, жоспарланған нәтижеге жетуге, өзі мен құрдастарының еңбегінің, шығармашылық әрекеттерінің нәтижелерін бағалауға және құрметпен қарауға, кішілерге көмек көрсетуге, қажет болған жағдайда оларға жүгінуге баулу. Айналадағы заттар, ойыншықтар адамның еңбегімен жасалғанын түсіну және оларға ұқыпты қарау **4. Дене тәрбиесі** «Допты бірнеше рет аяқпен қабырғаға тебу» **Міндеті**: Допты лақтыру және алға қарай жылжып, екі	жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру **4. Музыка** « Наурыз мерекесі» Тұсаукесер **Міндеті: Музыка** Музыкаға қызығушылық пен сүйіспеншілікті қалыптастыру **Музыка тыңдау.** Күйші-композиторлар: Дина Нұрпеиованың шығармаларымен таныстыру. **Ән айту.** Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Марш сипатын анық ырғақты жүруге **Билер** Музыкаға сәйкес орындалатын би қимылдарын білу **Би шығармашылықты** Шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Балалардың**	оқиғаларды бейнелеу. Қайшы мен желімді дұрыс қолдану дағдыларын жетілдіру, еңбек қауіпсіздігі мен жеке гигиена ережелерін сақтау. **Сурет салу.** Балалардың суретте қарапайым сюжеттерді: мерекелердің желісін жеткізе білуін жетілдіру **Мүсіндеу.** Қазақ халқының түрлі туған өлкедегі мәдени мұра ескерткіштерімен таныстыру, мүсіндеу жұмыс барысында әртүрлі пішінді кескіштерді қолдану. Жұмысты ұқыпты орындау, заттарды жинау, қауіпсіздік ережелерін сақтау. **Құрастыру.** Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен, тұрмыстық заттарымен,, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. **4. Дене тәрбиесі** «Футбол ойыны».	жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру **4. Музыка** «Көңілді ән салайық» **Міндеті:** **Музыка** Музыкаға қызығушылық пен сүйіспеншілікті қалыптастыру **Музыка тыңдау.** Күйші-композиторлар: Дәулеткерей Шығайұлының шығармаларымен таныстыру. **Ән айту.** Фразаларарасындатын ысалу үйрету **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Музыканың қимыл сипатын жеңіл және ырғақпен жүгіру **Билер** Музыкаға сәйкес орындалатын би қимылдарын білу **Би шығармашылықты** Шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Балалардың**	

	қолымен қағып алу (арақашықтығы 4–5 метр). Спорттық ойындар: Футбол элементтері. Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебу. Допты заттарды айналдыра жүргізу. Допты қақпаға тебу. Допты бірнеше рет аяқпен қабырғаға тебу.	**музыкалық аспаптарында ойнау** Шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру.	**Міндеті:** Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар: екі бала жұптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып, денесін көтереді, екінші бала оның аяғына отырады (5-6 рет); гимнастикалық қабырғада қолдарымен тартылып тұрып, аяқтарын көтеру (5-6 рет). Спорттық ойындар. Футбол элементтері. Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебу. Допты заттарды айналдыра жүргізу. Допты қақпаға тебу. Допты бірнеше рет аяқпен қабырғаға тебу.	**музыкалық аспаптарында ойнау** Шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру.	
2-ші таңғы ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Адамның денсаулығы дұрыс тамақтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру.				
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Серуен	**Қар бетінің төмен түсуін бақылау (карта №10)** **Міндеті:** Қардың төмен түсуі күн	**Ағаштарға бақылау жасау (карта №11)** **Міндеті:** Балалармен бірге	**Аққайыңның шырын бөлген уақытын бақылау (карта №12)** **Міндеті:**	**Бақта өсетін ағаштардың гүлденуін бақылау (карта №13)** **Міндеті:**	

	сайын арта түседі, түсі сұрғұлт тартып, қар беті күртіктеніп,асты борпылдақ қар болатынын түсіндіру. Көктемгі қардың жағдайы туралы балалардың білімін бекіту.Табиғатта болып жатқан өзгерістердің себебі туралы айтып өту. Танымдық қызығушылықтарын дамыту. **Көркем сөз** Сылдыр қағып ақ бұлақ Күйге салып жатты бақ Таудан аққан өзенде Гүрілдеді қаттырақ **Болжам** Егер қар тез еріп, жылғадағы су жылдам ақса, жаз жаңбырлы болады. **Тақпақ** Қары еріп даланың Арықтардан су ақты Ақ жүзіндей ананың Көктем келді шуақты **Қимылды ойын:** «Жолды тап» Бағыт бойынша аулада кеңістікті бағдарлай алуды бекіту. Аулада ойын мәресінен финишқа дейін жүгіру.Кеңістікті бағдарлауды дамыту.	ауладағы ағашты қарау: ағаштың бүрлерінің астынан кішкентай жапырақ өскіндері өсіп келе жатқанын бақылау. Ағаштарды бүрлері мен бұтақтарына қарап айыра білуге үйретуді жалғастыру. **Көркем сөз** **Мақал-мәтел** Бір ағаш кессең,жүз ағаш отырғыз **Болжам** Аққайың ағашы жөке ағашынан бұрын бүр жарса, жаз құрғақ болады. Көктемде аққайыңның шырыны көп болса,жаз жаңбырлы болады. **Тақпақ** Отырғыз ағаш көктемде Жөн болар еңбек еткенің Келмесе шамаң еккенге Сындырма жұрттың еккенін **Қимылды ойын:** «Ағаштан ағашқа» Алға жылжу арқылы қос аяқтап секіре білуді бекіту.(кімде-кім аз секірсе сол,жеңімпаз)ойын барысында ойынды	Балалардың назарын аққайыңға аудару. Көктем келісімен ағаштардың шырындық қозғалысы болатынын атап өту. Бұл процесс көкетмде еріген қардың суын тамыры арқылы жұтып, шырын бөліндісі содан пайда болатынын түсіндіру. **Көркем сөз** Өсіп тұрған бұл не? Жаз болса жайнап Саясына ән салып Құстар жүрген сайрап **Болжам** Көктемде аққайың шырын бөлсе, күннің жылы болуына байланысты. Егер шырын бөлінуі мол болса, жаз жаңбырлы болады. Тақпақ Көк орманда көп ағаш Өскен жақсы аралас Ең әдемі меніңше Құс ұясы бар ағаш **Қимылды ойын:** «Орман дақтары» Балалардың өз бетінше ойынды ұйымдастыра білуін дамыту.Ағашқа арқасын беріп тұрған, қос қолымен қымтап ұстаған баланы	Ағаштарды түсіне қарай қарау, жәндіктердің үймелеуін белгілеу, гүлдеген ағаштардың сұлулығын айыра білу,ағаштардың пайдасы жөнінде балалардың түсінігінде қалыптастыру. Эстетикалық талғам мен сезімді тәрбиелеу. **Көркем сөз** **Мақал-мәтел** Төлден мал өседі Шыбықтан тал өседі **Болжам** Мойыл ерте гүлдесе,ауа райының суықтығына. Шетен кеш гүлдесе,күз ұзақ болады. **Тақпақ** **Қимылды ойын:** **«Секіргіш бақалар»** Керілген сымнан секіре білуді жалғастыру.(Тәрбиеші жіптің бір ұшын ұстап,жерге айналдыра дөңгелетеді,ал шеңберде тұрған балалар секіру керек).Балалардың физиологиялық ұйымшылдық,төзімділік қасиеттерін дамыту. Еңбек іс-әрекеті **Ағаш түбін әктеу.** Ағаштың түптерін	

	Еңбек іс-әрекеті Өз қалауымен бірлескен еңбек әрекетіне қатыса білуге тәрбиелеу.Еңбек әрекетіне белсене қатысқан балаларды мадақтау. **Дидактикалық ойын. Тәжірибе мен сараптама** «Қар қандай,сипатта?» Көктемдегі қардың өзгерісін бекіту:борпылдақ,сұр,лас. Тәжірибе.Қарды күреу **Өзіндік іс-әрекет** **Жеке жұмыс:** Қос аяқпен секіруді, биік емес жерлерден секіруді үйретуді жалғастыру. **Өзіндік іс-әрекет (зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	әділ бағалауға үйретуді жалғастыру. Ойын барысында жо **Еңбек іс-әрекеті** Бұтақты кесуден кейінгі қалдықты жинау. Еңбек нәтижесін көру,топқа бірнеше бұтақты жинап әкеп,келесі бақылауды ұйымдастыру. **Дидактикалық ойын. Тәжірибе мен сараптама** «Біздің үй қайсы,тап?» Сипаттау бойынша ағашты таба білуге үйретуді жалғастыру. **Жеке жұмыс:** Қос аяқпен секіруді, биік емес жерлерден секіруді үйретуді жалғастыру. **Өзіндік іс-әрекет (зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	қозғауға болмайтынын,. ойынға деген қызығушылықты арттыру. **Еңбек іс-әрекеті** Ағаштың жан-жағын дөңгелетіп қопсыту. Еңбек барысында еңбекке тәрбиелеу. Жалпы пайда үшін еңбектенуге үйретуді жалғастыру**.** **Дидактикалық ойын. Тәжірибе мен сараптамалар** Тапсырма. Шырын бөліп тұрған ағашты тауып, бақылау. **Қорытынды** Ағаш қабығының астынан мөлдір сұйық бөлінеді,дәмі тәтті,ауада тотығады,қызғылт түске енеді. **Жеке жұмыс:** 10 көлеміндегі сандарды салыстыруға үйретуді жалғастыру **Өзіндік іс-әрекет:** Бірлескен іс-әрекет барысында ереже мен тәртіп нормаларын белсенді қолдана білуге ынталандыру. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас**	әктеу. Щетканы оң қолмен ұстап,жоғарыдан төменге қимылдар жасау.Берілген тапсырманы мұқият тыңдап,істі аяғына дейін жеткізу.Қиындық туа қалған жағдайда көмекке келу. Дидактикалық ойындар. Тәжірибе мен сараптама **«Орманшы»** Бірнеше ағаштың түр-тұлғасын, бөліктерін:діңі,жапырағы,жемісі мен дәні болатынын еске сақтау.Өз білгендерін сөзбен жеткізе білу. **Жеке жұмыс:** Тәулік бөліктерінің ауысуын ("кеше", "бүгін", "ертең"), анықтау. **Өзіндік іс-әрекет** Ойын барысында бір-бірімен қарым-қатынас жасап, өз ойларын жеткізу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	

			іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)		
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау (қарым-қатынас іс-әрекеті, дербес ойын әрекеті).				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті) Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз.				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды кітаптан ертегі қойып беру **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Қарапайым шараларды өз бетінше жүргізуге дағдыландыру. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) **Ұйқыдан кейінгі жаттығулар** **№ 14** **Керуеттегі жаттығулар** Көзімізді ашайық Аунап, қунап алайық , Ұйқымызды ашайық « Самал жел» - іште жатып, қолдары дене бойында. Бастарын сәл көтеріп, жел соққанын келістіру: «Ф-ф-ф». «Желдің желпуі» - іште жатып, қолдары дене бойында, қолдарын екі жаққа созу. «Жел бұлттарды айдайды» - тізені құшақтап жату. Аяқты құшақтап денемен адына-артына тербелу. **Керует жанындағы жаттығулар**				

	Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық, Ұйқымызды ашайық. - Б. қ .қол белде: басты оңға, солға, алға, артқа бұру. - Б. қ. кезекпен оң қолды және сол қолды кезекпен көтеру. - Б. қ. оң жаққа және сол жаққа бұрылу. - Б. қ.: қолды аяқ ұшына жеткізу, бастапқы қалыпқа келу. Бір орында жүру, ұйқы бөлмеден аяқ ұшымен шығады. **Шынықтыру шарасы.** Әдемі ирек жолдармен Лақтарша біз ойнақтап Тастан-тасқа секіріп Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі Массаж жасау білеміз. Арнайы жолдармен жүру. **Демалуды қалыпқа келтіру** *Демді қалыпқа келтіру.* Қол ұстасып тұрайық, Шеңберді біз құрайық, Көріскенше күн жақсы				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету.Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті).**				
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	**Сюжеттік - рөлдік ойын:** «Дүкен» **Міндеті:** Құрдастарымен өз бетінше қарым-қатынас жасауға, ойындарды бірге, келісіп ойнауға үйрету. Балалар бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндік беру	**Тәжірибе:** «Судың қасиеттері» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет,**	**Тәжірибе:** «Жұмыртқаны жүзуге үйрету» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту	**Сюжеттік - рөлдік ойын:** «Автобус» **Міндеті:** Құрдастарымен өз бетінше қарым-қатынас жасауға, ойындарды бірге, келісіп ойнауға үйрету. Балалар бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндік беру	

	(қарым-қатынас іс-әрекеті) **Ұлттық ойын:** «Аударыспақ» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	**зерттеу іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Бес асық» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	**(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Ақ сүйек» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)** **Дидактикалық ойын:** «Көңілді паравоз» **Міндеті:** Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру. **(музыка****)**	**(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Сақина» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	
Балалармен жеке жұмыс	**Шығармашылық дағдылар, зерттеу іс-әрекеті** Қайшымен қию **Міндеті:** таныс немесе ойдан әртүрлі бейнелерді, қатпарланып бүктелген қағаздан бірдей бірнеше пішіндерді және екіге бүктелген қағаздан симметриялы пішіндегі заттарды қиюға үйретуді жалғастыру	**Әлеуметтік-эмоционалды дағдылар:** **Әңгімелесу:** «Әдептілік белгісі» **Міндеті:** үлкендерді сыйлауға, кішіге қамқорлық танытуға үйретуді жалғастыру **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *А.Айзере*	**Шығармашылық дағдылар, зерттеу іс-әрекеті** «Шашбау» мүсіндеу **Міндеті:** зергерлік бұйымдарын мүсіндеуге және оларды ою-өрнектермен және қосымша заттармен безендіруге үйретуді жалғастыру **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)**	**Әлеуметтік-эмоционалды дағдылар:** **Әңгімелесу:** «Арнайы көлік құралдары» **Міндеті:** арнайы көлік құралдарының қолданылуын, жол қозғалысының қарапайым ережелерімен таныстырды жалғастыру **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	

	(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті) *Н. Аяла*		*Н. Ясмин*	*А.Арлан*	
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Серуен	**Қар бетінің төмен түсуін бақылау (карта №10)** **Міндеті:** Қардың төмен түсуі күн сайын арта түседі, түсі сұрғұлт тартып, қар беті күртіктеніп,асты борпылдақ қар болатынын түсіндіру. Көктемгі қардың жағдайы туралы балалардың білімін бекіту.Табиғатта болып жатқан өзгерістердің себебі туралы айтып өту. Танымдық қызығушылықтарын дамыту. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Ағаштарға бақылау жасау (карта №11)** **Міндеті:** Балалармен бірге ауладағы ағашты қарау: ағаштың бүрлерінің астынан кішкентай жапырақ өскіндері өсіп келе жатқанын бақылау. Ағаштарды бүрлері мен бұтақтарына қарап айыра білуге үйрету. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Аққайыңның шырын бөлген уақытын бақылау (карта №12)** **Міндеті:** Балалардың назарын аққайыңға аудару. Көктем келісімен ағаштардың шырындық қозғалысы болатынын атап өту. Бұл процесс көкетмде еріген қардың суын тамыры арқылы жұтып, шырын бөліндісі содан пайда болатынын түсіндіру. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Бақта өсетін ағаштардың гүлденуін бақылау (карта №13)** **Міндеті:** Ағаштарды түсіне қарай қарау, жәндіктердің үймелеуін белгілеу, гүлдеген ағаштардың сұлулығын айыра білу,ағаштардың пайдасы жөнінде балалардың түсінігінде қалыптастыру. Эстетикалық талғам мен сезімді тәрбиелеу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	
Серуеннен оралу	Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Серуеннен оралдық, Көңілді боп таралдық. Аяқ, қолға дем беріп,				

	Сауықтық та, ойнадық! Күн мен жел де күледі, Бәрі бізге тіледі. Қолды жуып, дем алайық, Кел, бөлмеге кірейік! **Мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет.**				
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	**Жоба:** «Кел, балалар оқылық» **«Кітаптар шеберханасы» (Үнемді тұтыну)** Балалар бірлесіп қітаптарды жөндейді. **Міндеті:** Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын:** «Табиғаттағы қауіпсіздік» **Міндеті:** Қоршаған ортада, табиғатта тәртіп ережелерін білу; өз өмірінің қауіпсіздігін сақтау.	**Жоба:** «Кел, балалар оқылық» **Әңгімелесу, сурет қарастыру, сахналау** «Амандасу дәстүрі» **Міндеті:** үлкенге сәлем беру, әдептілікке тәрбиелеу **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын:** Қауіпті – Қауіпсіз» **Міндеті:** Қауіпті және қауіпсіз жағдайларды ажырату. **Құралдар:** Суреттер (мұз үстінде жүру, жолдан өту, гүл жұлу, электр құралдары).	**Жоба:** «Кел, балалар оқылық» **Әңгімелесу, қимылды ойын, сахналау** Шашу **Міндеті:** қуанышпен бөлісуге, достық пен бірлікке тәрбиелеу. **Шарты**: кәмпит, муляждар, ұлттық мерекелік көріністер. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын:** «Көктемгі қауіпсіздік ережелері» **Міндеті:** Көктем мезгіліндегі қауіптерді білу.	**Жоба:** «Кел, балалар оқылық» **Әңгімелесу, сюжеттік-рөлдік ойын** Қонақ күту дәстүрі **Міндеті:** қонақжайлықты, сыпайы қарым-қатынасты үйрету. **Шарты:** дастарқан макеті, ыдыс-аяқ суреттері. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын:** «Дұрыс па, бұрыс па?» **Міндеті:** Қауіпсіз мінез-құлықты қалыптастыру.	
Балалардың үйге қайтуы	Отбасылық саяхаттар туралы естелік фотоларды жіберуін сұрау.	Балабақша мен отбасы арасындағы қарым-қатынасты жетілдіру	Отбасындағы баланың рөлі туралы сұрау	Қауіпсіздік ережелері туралы ұсыныстар айту	

«КЕЛІСІЛДІ»
«Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
әдіскері Баграмова М.С.

«20» наурыз 2025 жыл

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Мектепке дейінгі ұйым: «Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
Топ: Мектепалды тобы, №4 «Құлыншақ»
Балалардың жасы: 5 жастағы
Қандай кезеңге жасалды 26.03-28.03.2025 ж.

Күн тәртібі	**Дүйсенбі**	**Сейсенбі**	**Сәрсенбі 26.03**	**Бейсенбі 27.03**	**Жұма 28.03**
Балаларды қабылдау	**Наурыз- Тәуелсіздік және отаншылдық** Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту жыл мезгілі туралы білімдерін толықтыру (**қазақ тілі*****) **«Күй күмбірі»:** «Ақжелең» **https://lmusic.kz/mp3/asylbek-ensepov-akzhelen/149846**				
			Дидактикалық ойын: «Сурет бойынша әңгімеле» **Міндеті:** Өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша әңгіме құрастыруға, ойыншықтар мен	**Аптаның дәйексөздері -** «Ар-намыс қана тәуелсіздікке тірек бола алады» **Міндеті:** Тәуелсіздік және отаншылдық туралы түсініктерін кеңейту, шешендікке, сөз	**Зерттеу іс-әрекеті:** «Желдің бағытын зерттеу» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату,

			заттарды 5-6 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу **(қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Ән салған кім?» **Міндеті:** Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру. **(музыка****)**	өнеріне баулу **(қазақ тілі***)** **Дидактикалық ойын:** «Әуенді таны» **Міндеті:** Әуенді тани білуге үйрету. Ойын элементтерін пайдалана отырып, музыкаға қызығушылықтарын дамыту. **(музыка****)**	қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «Музыкалық балға» **Міндеті:** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету **(музыка****)**
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	**«Өнегелі 15 минут»** **«Адалдық пен еңбек» (Жауапкершілік)** **Міндеті:** Баланың бойында өзіне және ісіне деген жауапкершілікті, шыншылдықты қалыптастыру.				
			«Кешірім айы». Наурызда ренжіскен достары болса, кешірім сұрап, татуласудың үлкендік екенін айтыңыз.	«Шындық әрқашан жеңеді». Қателік жасаса да, оны жасырмай айту батырлық екенін түсіндіріңіз.	«Өз ісіңе жауап бер». Ойыншықтарын жинау, өз киімін реттеу – бұл үлкен адамгершілік пен тәртіп екенін айтыңыз.
Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталды, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)			**Бейнелеу іс-әрекеті:** «Пішіндерді боя» **Міндеті:** Бояулармен жұмыс жасауды жетілдіру (бояғышта акварельді сумен араластыру, қажетті түсті алу), қанық түстер алу үшін қарындашты	**Дидактикалық ойын:** «Айырмашылығын табу» **Міндеті:** Зейінділікті дамыту, ақша белгілерінің элементтерін (түсі, саны, суреті) тану. **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**	**Дидактикалық ойын:** «Шама» **Міндеті:** Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыру **(танымдық**

			түрліше басып бояу. **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)**		**іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)**
Ертеңгілік жаттығу	Ертеңгілік жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру және өкшелерді нығайту **Ертеңгілік жаттығу** №14 кешен Балалар музыка ырғағымен бірінің артынан бірі шеңбер жасап адымдап жүреді. Қолды жоғары көтеріп аяқтың өкшесімен жүреді, қолды белге қойып аяқтың ұшымен ,аяқтың ішкі жағымен, аяқтың сыртқы жағымен жүреді. Қолды белге қойып тізені жоғары көтеріп жүру, ирелеңдеп жүгіру. **1.** Б.қ.-негізгі тұрыс, шар ұстап,қолдарын төмен түсіріп тұрады. 1-қолды алға созып, шарларды 3 рет бір-біріне ұру.2-б.қ.3-қолдарын жоғары көтеріп,қолдарына қарап,шарларды1-2-3 деп,бір-біріне ұру.4-б.қ. **2.** Б.қ, аяқ арасы сәл ашық,қолды жоғары көтеріп тұру.1-оңға иіліп,шарларды 1-2-3 деп,бір-біріне ұру.2-б.қ.3-солға иіліп, шарларды 1-2-3 деп,бір-біріне ұру.4.б.қ. **3.** Бастапқы қалып, аяқ арасы ашық, қолда шар. 1дегенде отыру,қолды алға созу. 2 дегенде тұру б.қ келу. 3дегенде отыру. 4 дегенде б.қ келу. **4.** Б.қ.еденде отыру қолда шар. 1дегенде қолдағы шарды аяқ ұшына жеткізу. 2 дегенде б.қ. келу. **5.** Б.қ.қолда шар. шарды жоғары көтеру және алға иілу. 1дегенде шарды жоғары көтеру. 2 дегенде алға қарай иілу. 3дегенде б.қ. келу. **6.** Б.қ. еденге жату, қолда шар, жатып велосипед тебу, жатып дем алу. Бастапқы қалып, бірінің артынан бірі адымдап жүру, жеңіл жүгіру. Демді қалыпқа келтіру. **Біз баламыз шыныққан** **Денсаулығы мықты жан**.				
Таңғы ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю.. **(Үнемді тұтыну)** Аумин десең маған,				

	Алтыннан-жағаң, Күмістен тағаң Оң жағыңнан кетпесін, Тілеуің қабыл, Мұратың асыл болсын, Аумин (сөйлеуді дамыту)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)			**Дидактикалық ойын: «Телеграф»** **Міндеті:** Тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту, сөздерлі буынға бөлуге үйретуді жалғастыру **(қарым-қатынас іс әрекеті; қарым-қатынас іс әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	**Сөздік ойын**: «Кім жылдам?» (Жаңылтпаш айту) **Міндеті:** баланың тілін сындырып, дыбыстарды анық шығаруға көмектеседі. **Ойын шарты:** Тәрбиеші немесе ата-ана қысқа фольклорлық жаңылтпаш айтады, бала оны қателеспей қайталауы керек. **(қарым-қатынас іс әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)**	**Саусақ жаттығуы:** «Сәлем» **Міндеті:** Балаларды шешендік өнерге баулу, Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу сөздегі дыбыстардың ретін анық айтуға үйретуді жалғастыру, **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет; қазақ тілі***)**
Кестеге сәйкес ҰІӘ			**1. Математика негіздері** Шама **Міндеті:** Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыру. **2. Сауат ашу негіздері** Буын **Міндеті:** Буын туралы ұғымдарды	**1.Сауат ашу негіздері** Қолды жазуға дайындау. **Міндеті:** Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салу. **2. Математика негіздері** Уақытты бағдарлау	**1.Сөйлеуді дамыту** Байланыстырып сөйлеу **Міндеті:** Әңгімелесу кезінде өзін мәдениетті ұстау, әдепті және сабырлы болуға тәрбиелеу. Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыру. **2. Қоршаған әлеммен**

			қалыптастыру Берілген буынға сөз құрастыруға үйрету ұстауға үйрету. Сөздегі буындардың санын анықтауға үйрету. **3. Жапсыру / сурет салу / мүсіндеу / құрастыру** **Міндеті:** **Жапсыру.** Киіз үйдің жабдықтарымен (кереге, уық, шаңырақ, сықырлауық, басқұр) таныстыру, аталған заттардан қалауы бойынша қиып жапсыру, оларды ою-өрнектермен безендіру. **Сурет салу.** Ою-өрнектермен қазақтың ұлттық киімдерін (шапан, қамзол) салу, оларды пішіндердің ортасында және шеттерінде орналастыру. **Мүсіндеу.** Қазақ халқының түрлі туған өлкедегі мәдени мұра ескерткіштерімен таныстыру, мүсіндеу жұмыс барысында әртүрлі пішінді кескіштерді қолдану. Жұмысты ұқыпты орындау, заттарды	**Міндеті:** Заттар мен құбылыстардың математикалық мәнін тануға қызығушылық пен эмоционалды көзқарасты, ойлау мәдениетін, таным процесін ерікті реттеу, шыдамдылық, ұқыптылық, өзіне деген сенімділікті қалыптастыруға баулу **3. Қазақ тілі** Байланыстырып сөйлеу **Міндеті**: Балалардың түрлі әрекеттерінде бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндік беру, өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша әңгіме құрастыруға баулу **4. Музыка** «Көңілді ән салайық» **Міндеті:** **Музыка** Музыкаға қызығушылық пен сүйіспеншілікті қалыптастыру **Музыка тыңдау.** Күйші-композиторлар: Дәулеткерей Шығайұлының шығармаларымен таныстыру.	**таныстыру** Өсімдіктер әлемі. Жануарлар әлемі **Міндеті:** Туған өлкенің өсімдіктері (ағаштар, бұталар, гүлдер, шөпті өсімдіктер) туралы түсініктерін кеңейту, "орман", "шалғын" және "бақша" ұғымдарымен таныстыру. Өсімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білу: оларды суару, түбін қопсыту, жапырақтың шаңын сүрту Жануарлардың тірі тіршілік иесі екендігін бақылау және себеп-салдарлық байланыстарды ажырату: жануарлар қозғалады (жүреді, жүгіреді, секіреді, ұшады, қозғалады); қоректенеді (өсімдіктердің жапырақтары, сабағы, бұтақтары, қабығы, шырыны, тұқымдарымен, етпен, жәндіктермен); өседі және көбейеді, қоршаған ортаны көз, мұрын, тіл, құлақ, тері көмегімен сезе білу **3.Көркем әдебиет**

			жинау, қауіпсіздік ережелерін сақтау. **Құрастыру.** Қағаздан құрастыру Өзінің құрастырған құрылысын талдау арқылы тиімді конструктивті шешімдерді табу, оларды құрастыруда қолдану. Дербестікті, шығармашылықты, бастаманы қолдау. Ұжыммен сюжетті құрастыруға баулу Дайын үлгілермен және қарапайым сызба бойынша жұмыс істеу, бейнені кескіні бойынша қию үшін қайшыны қолдану **4. Дене тәрбиесі** «Жүрумен алмастыра отырып, 100-120 метр арақашықтықта жүгіру» **Міндеті:**: жүрумен алмастыра отырып, 100-120 метр арақашықтықта жүгіру; белгіленген жерге дейін жылдамдыққа (ұзындығы 20 метр) жүгіру. Спорттық ойындар. Футбол элементтері.	**Ән айту.** Фразаларарасындатыны салу үйрету **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Музыканың қимыл сипатын жеңіл және ырғақпен жүгіру **Билер** Музыкаға сәйкес орындалатын би қимылдарын білу **Би шығармашылықты** Шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау** Шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру.	**Міндеті:** Баланың басқа құрдастарымен және ересектермен түрлі дереккөздерден: ғаламтордан, теледидардан, жақындарының әңгімесінен алған ақпараттарымен, әсерлерімен бөлісуіне мүмкіндік беру. **4. Дене тәрбиесі** «Допты заттарды айналдыра жүргізу» **Міндеті:** әр қадам сайын допты алдынан немесе артынан қолдан-қолға ауыстыра отырып, кедір-бұдыр тақтай, гимнастикалық скамейка бойымен жүру; гимнастикалық скамейканың бойымен екі қадам қашықтықта орналасқан іші толтырылған доптардан аттап өту; қолдарынан ұстап, жұптарымен айналу. Спорттық ойындар: Футбол элементтері. Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебу. Допты заттарды айналдыра жүргізу. Допты қақпаға тебу.

			Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебу. Допты заттарды айналдыра жүргізу. Допты қақпаға тебу. Допты бірнеше рет аяқпен қабырғаға тебу.		Допты бірнеше рет аяқпен қабырғаға тебу.
2-ші таңғы ас	Адамның денсаулығы дұрыс тамақтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру. Адамның денсаулығына гигиена мен күн тәртібінің ықпалы туралы түсініктерді кеңейту. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)**				
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Серуен			**Жаңа өсіп келе жатқан көк шөпті бақылау** **(карта №14)** **Міндеті:** Балалармен жаңа өсіп келе жатқан көк шөпті қарау.Күн көп түсетін жерде алғашқы шөптер қылтиып шыға бастайтынын бекіту.Күн қыза бастады,қар еріді,топырақ жылынды,көк шөп өсті, яғни балаларды осылай қорытынды жасай білуге үйрету. **Жұмбақ** «Айт!» десе жүгірмес Су тисе сілкінбес (шөп) **Мақал-мәтел** Адам жерге нәр береді	**Бақбақтың өсуін бақылау** **(карта №15)** **Міндеті:** Бақбақтың құрылымы жайлы балалардың білімдерін бекіту. Өсімдіктің өсуі және өсу реті туралы түсініктерін нығайту. Бақбаққа және басқа өсімдіктерге ықыласпен қарауды тәрбиелеу. **Көркем сөз** **Жұмбақ** Кіп-кішкентай қауғабас Шашы түссе дауламас (бақбақ) **Болжам** Егер бақ-бақ ерте гүлдесе,жаз қысқа болады. **Тақпақ**	**Бұталарды бақылау. (итмұрын,көгіс,қаражеміс, шетен,қ ызыл мойыл)** **(карта №16)** **Міндеті:** Бұталарды бұтақтарына және бүршіктеріне қарай айыра білу біліктілігін бекіту(көгістің бұтағы осал, сұр, бүршігі домалақ, тегіс,екеуі бірге өседі.)қолайлы шарттармен байланысын көрсету(көп жарық,жылу, ылғал) **Көркем сөз** **Жұмбақ** Бір халық аспанда ұшқан аяғы жоқ Ұстаған қолдарында таяғы жоқ

			Су көп болса,шөп бітік шығады. Жер адамға нан береді **Болжам** Сәуірдегі топан су,жаздағы қалың шөптің белгісі. **Қимылды ойын:** **«Көк шөптегі хоккей»** Хоккей таяғымен допты домалата білуді бекіту,қақпаға соғу,бір орында тұрып кіргізу.Ойында достық көмекке келуді үйрету. **Еңбек іс-әрекеті** Ауладағы құраған шөпті жинау Тырнауышпен жұмыс істеуді жалғастыру (шөпті белгілі бір орынға жинау, зембілмен оны апару). Жолдастарымен бірлесіп жұмыс атқарып,ұжымдық еңбекке деген қызығушылықтарын тәрбиелеу. **Дидактикалық ойындар. Тәжірибе мен сараптамалар** Тапсырма. Аулада қыстан кейінгі шыққан шөп орнын тауып алу. Балаларды табиғатта болып жатқан өзгерістерді көре білуге	«Бақбақ», А.Оразақын **Қимылды ойын:** «Гүлдер» Гүлдердің атауын пысықтау(ойыншылар өздеріне гүл атауын таңдап алады). Алаңда қозғалу біліктіліктері, белгіні сезіне білу(бастаушы басқа ойыншылармен алаң ішінде қозғалып жүреді, бастаушы гүлді атайды, аты аталған гүл-ойыншы қолын көтеріп қашады);ойын тәртібін сақтау(жаңа гүлді атай алмаған ойыншы бастаушыны ауыстырады). **Еңбек іс-әрекеті** Гүлзарлардағы гүлдері бағып,күту. Гүлдерді дұрыс суару дағдыларын бекіту.(таңертең не кешке суару, күн қызбай тұрғанда асықпай біркелкі суару). Гүлдерге ықыласпен қарауды тәрбиелеу. **Дидактикалық ойындар.Тәжірибе және сараптама** «Тұқымның саяхаты» Өсімдіктің өсуіне қажетті шарттарды бекіту. (тұқым-су,топырақ,жылы,сабақ,	Күніне талай жерге кетеркезіп Нәрсенің бұл секілді саяғы жоқ (бұлт) **Қимылды ойын:** «Шегіртке» Алға қарай екі аяқтап секіруді бекіту. Шапшаңдықты дамыту, тепе-теңдікті сақтауды үйрету. **Еңбек іс-әрекеті** Құраған бұтақтарды кесу,бұталардың түбін қопсыту. Құраған бұтақтарды кесу үшін балаларды қатыстыру(құраған бұтақтарды белгісі бойынша анықтау),өз еңбегінің мәнін түсіну. Үлкендерге көмектесу ықыластарын тәрбиелеу. **Дидактикалық ойындар. Тәжірибе мен сараптама.** «Ағаштар мен бұталарды отырғызу үшін не керек?» Ағаштарды отырғызу үшін керек заттар мен құралдар туралы білімдерін бекіту.(ойын үшін әр түрлі ойыншықтар шығару;қасық,кубик,қуыршақ және т.б еңбек құралдары:

			үйрету. Сөздік-логикалық ойын дамыту,қойылған сұраққа жауап таба білуге дағдыландыру. **Жеке жұмыс**: санамақ жаттау: шешендікке, сөз өнеріне баулу **Өзіндік іс-әрекет** Балаларға өз беттерімен ойын тақырыбын таңдауды үйрету.Өз тәжірибесі негізінде бақылау барысынан алған жағымды тұстарды дамыту. Әр саладан алған білім көзін ойын кезінде көрсете білу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	жапырақтар,гүл,гүлдің тұқымы пісіп жетілуде тұқымды жел ұшырады.) Тәжірибе. Бақ-баққа «парашют» не үшін керек? Гүлдің құрылымы мен таралуы арасындағы байланыс. Қорытынды. Тұқымдар өте кішкентай,жел «парашюттерге» алысқа ұшуға көмектеседі. **Жеке жұмыс**: мақал-мәтелдерді жаттау: шешендікке, сөз өнеріне баулу **Өз бетімен іс-әрекет (зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	тырнауыш,күрек.) «Қалай аталады?» Берілген суреттердің арасынан ағаштарды, бұталарды және гүлдерді топтау дағдыларын арттыру. **Жеке жұмыс**: өлең жаттау: шешендікке, сөз өнеріне баулу **Өз бетімен іс-әрекет** Балаларға өз рөлін және басқа ойыншылардың рөлдерінің мазмұнын есте сақтауға үйрету. Ойын барысында балалар ауысып 2-3 рөлді ойнау алуы, ойын барысында бір-бірімен қарым-қатынас ережелерін білу, бой ұсындыру,теңдік басқару. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау				
Түскі ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Адамның денсаулығы дұрыс тамақтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру. **Ас қайыру** Дастарқаныңа береке берсін! Бастарыңа мереке берсін! Әумин				

Күндізгі ұйқы	Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды кітаптан ертегі қойып беру (қарым-қатынас іс-әрекеті)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Қарапайым шараларды өз бетінше жүргізуге дағдыландыру. **Ұйқыдан кейінгі жаттығулар** **№ 14** **Керуеттегі жаттығулар** Көзімізді ашайық Аунап, қунап алайық , Ұйқымызды ашайық « Самал жел» - іште жатып, қолдары дене бойында. Бастарын сәл көтеріп, жел соққанын келістіру: «Ф-ф-ф». «Желдің желпуі» - іште жатып, қолдары дене бойында, қолдарын екі жаққа созу. «Жел бұлттарды айдайды» - тізені құшақтап жату. Аяқты құшақтап денемен адына-артына тербелу. **Керует жанындағы жаттығулар** Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық, Ұйқымызды ашайық. - Б. қ .қол белде: басты оңға, солға, алға, артқа бұру. - Б. қ. кезекпен оң қолды және сол қолды кезекпен көтеру. - Б. қ. оң жаққа және сол жаққа бұрылу. - Б. қ.: қолды аяқ ұшына жеткізу, бастапқы қалыпқа келу. Бір орында жүру, ұйқы бөлмеден аяқ ұшымен шығады. **Шынықтыру шарасы.** Әдемі ирек жолдармен Лақтарша біз ойнақтап Тастан-тасқа секіріп Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі Массаж жасау білеміз. Арнайы жолдармен жүру. **Демалуды қалыпқа келтіру** *Демді қалыпқа келтіру.* Қол ұстасып тұрайық, Шеңберді біз құрайық, Көріскенше күн жақсы

Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)			**Театрландырылған іс-әрекет:** «Жыл басына таласқан хайуанаттар» **Міндеті:** Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу, онда рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Бес асық» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	**Зерттеу іс-әрекеті:** «Мұз үшін жем» **Міндеті:** Зейінді, есте сақтауды, бақылауды, зерттеуді, талдау жасай білуді, себеп - салдарлық байланыстарды орнату, қорытынды жасауды дамыту **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «Бұл қай кезде болады?» (үстеу) **Міндеті:** тәулік бөліктерін бекіту (таңертең, күндіз, кеш, түн) **(қазақ тілі***)** **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Шығармашылық іс-әрекет:** Құрылыс материалдарынан, конструктор бөлшектерінен құрастыру **Міндеті:** Ауызша сипаттау бойынша ұсынылған тақырыпқа,	**Дидактикалық ойын:** «Шама» **Міндеті:** Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыру **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Бейнелеу іс-әрекет:** «Орналыстыр» **Міндеті:** Бояулармен жұмыс жасауды жетілдіру (бояғышта акварельді сумен араластыру, қажетті түсті алу), қанық түстер алу үшін қарындашты түрліше басып бояу. **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Аударыспақ» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық

				өз бетінше ойдан құрастыруға, құрастырылған құрылысы мен құрылыстың шынайы бейнесі арасында байланыс орнату. **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Ханталапай» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады; бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**	танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**
Балалармен жеке жұмыс			**Танымдық және зияткерлік дағдылар:** **Дидактикалық ойын:** «Қағаз бетінде бағдарлау» **Міндеті:** қағаз бетінде бағдарлауға үйретуді жалғастыру **(танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** *М.Аяла*	**Әлеуметтік-эмоционалды дағдылар:** **Әңгімелесу:** «Жақсы деген немене» **Міндеті:** ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратуға үйретуді жалғастыру **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)** **әрекеті)** *Б. Нығмет*	**Әлеуметтік-эмоционалды дағдылар:** **Әңгімелесу:** «Әдептілік белгісі» **Міндеті:** үлкендерді сыйлауға, кішіге қамқорлық танытуға үйретуді жалғастыру **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)** *Ж. Айсултан*

Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Серуен			**Жаңа өсіп келе жатқан көк шөпті бақылау** **(карта №14)** **Міндеті:** Балалармен жаңа өсіп келе жатқан көк шөпті қарау.Күн көп түсетін жерде алғашқы шөптер қылтиып шыға бастайтынын бекіту.Күн қыза бастады,қар еріді,топырақ жылынды,көк шөп өсті, яғни балаларды осылай қорытынды жасай білуге үйрету. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Бақбақтың өсуін бақылау** **(карта №15)** **Міндеті:** Бақбақтың құрылымы жайлы балалардың білімдерін бекіту. Өсімдіктің өсуі және өсу реті туралы түсініктерін нығайту. Бақбаққа және басқа өсімдіктерге ықыласпен қарауды тәрбиелеу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**	**Бұталарды бақылау. (итмұрын,көгіс,қараже міс, шетен,қ ызыл мойыл)** **(карта №16)** **Міндеті:** Бұталарды бұтақтарына және бүршіктеріне қарай айыра білу біліктілігін бекіту(көгістің бұтағы осал, сұр, бүршігі домалақ, тегіс,екеуі бірге өседі.)қолайлы шарттармен байланысын көрсету(көп жарық,жылу,ылғал). **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Серуеннен оралдық, Көңілді боп таралдық. Аяқ, қолға дем беріп, Сауықтық та, ойнадық! Күн мен жел де күледі, Бәрі бізге тіледі. Қолды жуып, дем алайық, Кел, бөлмеге кірейік! **Мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет.**				
Балалардың дербес іс-әрекеті			**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық»	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық»	**Жоба:** «Кел, балалар, оқылық»

(қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)			**Әңгімелесу, суреттер қарастыру, сурет салу** «Ұлттық киімдер» **Міндеті:** қазақтың ұлттық киімдерін танып-білу, эстетикалық талғамын дамыту, шығармашылыққа баулу. Шарты: үлгі суреттер, түрлі түсті қарындаштар мен бояулар. **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы: Дидактикалық ойын:** «Серуен кезіндегі қауіпсіздік» **Міндеті:** Балаларды көктем мезгіліндегі қауіп-қатерлерден сақтануға үйрету, қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру.	Адалдық, достық туралы ертегілермен танысу **Міндеті:** Әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауына ықпал ету, олардың мазмұнын түсіну, шығарма кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** «Денсаулық – басты байлық» **Дидактикалық ойын:** «Пайдалы – зиянды» **Мазмұны:** – Тазалық, гигиена, дұрыс әрекеттер – Қауіпсіздік ережесін қайталау **Дамытылатын дағды:** өзін-өзі күту, сөйлеу	**Театр қойылымдары. Міндеті:** ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. Адалдық, достық туралы ертегілерді мазмұндау, сахналау. **(қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы: Сөздік ойын:** «Болады – болмайды» (Доппен ойын) **Міндеті:** Ненің "дұрыс" немесе "дұрыс емес", "жақсы" немесе "жаман" екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету **Барысы:** Тәрбиеші допты балаға лақтырып, бір іс-әрекетті айтады. Егер ол қауіпсіз болса, бала допты қағып алады, қауіпті болса – кері итереді. *Мысалдар:* Терезеден сығалау (болмайды), ойыншықтарды жинау (болады), дәрілермен ойнау (болмайды), бағдаршамға қарау (болады).
Балалардың үйге қайтуы			Тұмаудың алдын-алу-медбикенің кеңесі	Балабақша мен отбасы арасындағы қарым-қатынасты жетілдіру	Ертеңгіліктік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту.

«КЕЛІСІЛДІ»
«Алпамыс» бөбекжай-бақшасы»
МКҚК
әдіскері Баграмова М.С.

«20» наурыз 2025 жыл

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Мектепке дейінгі ұйым: «Алпамыс» бөбекжай-бақшасы» МКҚК
Топ: Мектепалды тобы, №4 «Құлыншақ»
Балалардың жасы: 5 жастағы
Қандай кезеңге жасалды: 31.03.2025 ж.

Күн тәртібі	**Дүйсенбі** **31.03**	**Сейсенбі**	**Сәрсенбі**	**Бейсенбі**	**Жұма**
Балаларды қабылдау	**Наурыз- Тәуелсіздік және отаншылдық** Балаларды қабылдау: балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. **«Күй күмбірі»:** «Ақжелең» **https://lmusic.kz/mp3/asylbek-ensepov-akzhelen/149846**				
	«ҚР Мемлекеттік Гимнін орындау» **Міндеті:** Еліміздің рәміздері, оның маңызы туралы білімдерін кеңейту **(музыка ****) («Менің Қазақстаным»-Біртұтас тәрбие)** **Шығармашылық іс-әрекет:** Көктем гүлін бәйшешекті мүсіндеу **Міндеті:** бөліктердің салыстырмалы көлемдерін				

	сақтауды,мүсінделген пішіндердің бөліктерін бір-біріне қосып, біріккен жерлерін тегістеуді меңгерту **(шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)**				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	**Өнегелі 15 минут»** **«Адалдық пен еңбек» (Жауапкершілік)** **Міндеті:** Баланың бойында өзіне және ісіне деген жауапкершілікті, шыншылдықты қалыптастыру.				
	«Еңбек – бәрін жеңбек». Үйдегі кішігірім істерге (ыдыс жинау, шаң сүрту) баланы қатыстырып, еңбегін бағалаңыз.				
Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталды, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)	**Дидактикалық ойын:** «Шама» **Міндеті:** Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыру **(танымдық іс әрекет, зерттеу іс-әрекеті)** **Дидактикалық ойын:** «Заттар әлеміне саяхат» **Міндеті:** Заттардың қандай материалдардан жасалғанын өз бетінше анықтау және талдау, олардың сапалары мен қасиеттерін сипаттау **(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс әрекет, зерттеу іс- әрекеті)**				
Ертеңгілік жаттығу	Ертеңгілік жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру және өкшелерді нығайту **Ертеңгілік жаттығу** №14 кешен Балалар музыка ырғағымен бірінің артынан бірі шеңбер жасап адымдап жүреді.				

	Қолды жоғары көтеріп аяқтың өкшесімен жүреді, қолды белге қойып аяқтың ұшымен ,аяқтың ішкі жағымен, аяқтың сыртқы жағымен жүреді. Қолды белге қойып тізені жоғары көтеріп жүру, ирелеңдеп жүгіру. **1.** Б.қ.-негізгі тұрыс, шар ұстап,қолдарын төмен түсіріп тұрады. 1-қолды алға созып, шарларды 3 рет бір-біріне ұру.2-б.қ.3-қолдарын жоғары көтеріп,қолдарына қарап,шарларды1-2-3 деп,бір-біріне ұру.4-б.қ. **2.** Б.қ, аяқ арасы сәл ашық,қолды жоғары көтеріп тұру.1-оңға иіліп,шарларды 1-2-3 деп,бір-біріне ұру.2-б.қ.3-солға иіліп, шарларды 1-2-3 деп,бір-біріне ұру.4.б.қ. **3.** Бастапқы қалып, аяқ арасы ашық, қолда шар. 1дегенде отыру,қолды алға созу. 2 дегенде тұру б.қ келу. 3дегенде отыру. 4 дегенде б.қ келу. **4.** Б.қ.еденде отыру қолда шар. 1дегенде қолдағы шарды аяқ ұшына жеткізу. 2 дегенде б.қ. келу. **5.** Б.қ.қолда шар. шарды жоғары көтеру және алға иілу. 1дегенде шарды жоғары көтеру. 2 дегенде алға қарай иілу. 3дегенде б.қ. келу. **6.** Б.қ. еденге жату, қолда шар, жатып велосипед тебу, жатып дем алу. Бастапқы қалып, бірінің артынан бірі адымдап жүру, жеңіл жүгіру. Демді қалыпқа келтіру. **Біз баламыз шыныққан** **Денсаулығы мықты жан**.				
Таңғы ас	Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларын жетілдіру. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол жуу, тістерін мұқият тазалау, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. **(Үнемді тұтыну)** **Ойын - жаттығу:** Дос бол сабын, сумен сен, Жиі - жиі жуын сен, Тәңертең де кешке де, Жуын күндіз - кешке де, Жуын күндіз - түсте де, Жуын тамақ алдында.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӘ)	**Дидактикалық ойын:** «Сөзді есіңе сақта» **Міндеті:** Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы				

	түсінік қалыптастыру, сөздің мағынасына қызығушылыққа баулу **(қазақ тілі***)** **(қарым-қатынас іс- әрекеті, танымдық іс-әрекет)** **Дидактикалық ойын:** «Музыкадағы үш кит» **Міндеті:** Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру. **(музыка****)**				
Кестеге сәйкес ҰІӘ	**1. Сөйлеуді дамыту** Шығармашылықпен сөйлеу әрекеті **Міндеті:** Бақылаулар мен суреттер бойынша сипаттау және хабарлау әңгімелерін құрастыру, өзара байланысты бірізді сюжет құрастыру, сөйлегенде бейнелі сөздерді, эпитеттерді, салыстыруларды қолдану. **2. Көркем әдебиет** «Үш қыз» татар халық ертегісі **Міндеті:** Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу, онда рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру. **3.Қоршаған әлеммен таныстыру** Қарапайым экологиялық ұғымдар. Қоғамдық орындарда				

	мінез-құлық ережелері **Міндеті:** Адамның табиғаттың бір бөлігі екенін және оны қорғау, сақтау керек екенін, күн мен ауаның адам, жануарлар мен өсімдіктер өміріндегі маңызы туралы, табиғатпен қарым-қатынас барысында денсаулықты нығайтуды, табиғатты сақтауда жауапкершілікті сезіне білу. Қоршаған ортада, табиғатта тәртіп ережелерін білу; өз өмірінің қауіпсіздігін сақтау (бейтаныс адамдармен сөйлеспеу, ойнамау, бөтен машиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардың соңынан ермеу). **4. Дене тәрбиесі** «Допты қақпаға тебу» **Міндеті**: Жүрумен алмастыра отырып, 100-120 метр арақашықтықта жүгіру; белгіленген жерге дейін жылдамдыққа (ұзындығы 20 метр) жүгіру. Спорттық ойындар. Футбол элементтері. Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебу. Допты заттарды айналдыра жүргізу. Допты қақпаға тебу. Допты бірнеше рет аяқпен қабырғаға тебу.				
2-ші таңғы ас	Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын, асханада кезекшілердің міндеттерін орындауға,түрлі балалар әрекеттеріне қажетті құралдарды дайындауға баулу.)				

Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, спорттық - ойын жабдықтары мен спорттық құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, қарым-қатынас іс-әрекеті) Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен	**Шырша және қарағайды салыстыра бақылау (карта №17)** **Міндеті:** Балалармен қарағайды қарау. Ағашты тауып атай білу. Қарағай мен шыршаны салыстыру; Ұқсастығы мен айырмашылығы. Ағаш биік, діңгегі тік, тегіс, қабығы сұр,қатпарлы. Ол ағаштың ішкі бөлігінің кеуіп кетуінен, зиянкестерден, әр түрлі зақымданудан сақтайды. Қабығы өсу барысында пайда болады. Ерте көктемде 2-3 күнде қарағайдың жіңішке бұтақтарында көк-жасыл түсті қылқан шоқтары пайда болады. Олардың арасында қызғылт немесе жасыл бүршіктер және сары масақтар көрінеді. Көктемгі табиғаттың сұлулығын ұғына білу біліктілігін арттыру. **Көркем сөз** **Жұмбақтар** Тікен-тікен тік пісте Қысы жазы бір түсте (шырша) **Болжам** Егер шырша мен қарағай бұтақтары төменге иілсе – жаңбырға.				

	Қимылды ойын: **«Бүршіктен атта»** Бұйрықты орындау біліктіліктерін пысықтау-бүршіктен аттау,жүгіру(оң және сол жақпен),жүру-тоқтамау,кідіріссіз.Шыдамдылықтарын дамыту. **Еңбек іс-әрекеті** Қылқан жапырақты ағаштарды күту(қажетті жағдайда) балаларды діңгектің айналасын қопсытуға, қылқандарын жинауға қатыстыру.Еңбек құралдарына ұқыпты қарауды,іскерлік мәдениетті тәрбиелеу. **Дидактикалық ойындар.Тәжірибе мен сараптама.** «Бұтағына қарай ағашты табу» Бөліктерден бүтін құрау. Бұтақтарға қарап ағашты атауды үйрету. Жеке жұмыс: 10 көлеміндегі сандарды салыстыруға үйретуді жалғастыру **Өз бетімен іс-әрекет** Ойынды ұйымдастыру барысында (қажетті жағдайда және оның барысында)балалардың қарым-қатынастарының өнегелі болуын, өз рөлдерінің орнын білуін,бір-біріне достық сезіммен қарауын, қиын жағдайда бір-біріне көмектесе алуын, қайырымдылық				

	қасиеттерін көрсете білуіне көмектесу. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті**)				
Серуеннен оралу	Серуеннен келгеннен кейін киімдерін ұқыпты ілуді қадағалау. Қолдарын жууға үйрету. Серуеннен ішке қатармен, саппен жүруді үйрету. Балаларға қимылды ойын түрінде үйрету. Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру. Міндеті: балаларды ұқыптылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу				
Түскі ас	Кезекшілердің еңбек әрекеті (ас ішу құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Гигиеналық шаралар (қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту және орамалды орнына ілу. **Ойын- жаттығу:** Астың алды үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз. **Ас қайыру** Дастарқаныңа береке берсін! Бастарыңа мереке берсін! Әумин				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы жағдай жасау «Ана мен бала» музыкасын тыңдату				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Қарапайым шараларды өз бетінше жүргізуге дағдыландыру. **Ұйқыдан кейінгі жаттығулар** **№ 14** **Керуеттегі жаттығулар** Көзімізді ашайық Аунап, қунап алайық , Ұйқымызды ашайық « Самал жел» - іште жатып, қолдары дене бойында. Бастарын сәл көтеріп, жел соққанын келістіру: «Ф-ф-ф». «Желдің желпуі» - іште жатып, қолдары дене бойында, қолдарын екі жаққа созу. «Жел бұлттарды айдайды» - тізені құшақтап жату. Аяқты құшақтап денемен адына-артына тербелу. **Керует жанындағы жаттығулар** Бойымызды жазайық. Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық, Ұйқымызды ашайық.				

	- Б. қ .қол белде: басты оңға, солға, алға, артқа бұру. - Б. қ. кезекпен оң қолды және сол қолды кезекпен көтеру. - Б. қ. оң жаққа және сол жаққа бұрылу. - Б. қ.: қолды аяқ ұшына жеткізу, бастапқы қалыпқа келу. Бір орында жүру, ұйқы бөлмеден аяқ ұшымен шығады. **Шынықтыру шарасы.** Әдемі ирек жолдармен Лақтарша біз ойнақтап Тастан-тасқа секіріп Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі Массаж жасау білеміз. Арнайы жолдармен жүру. **Демалуды қалыпқа келтіру** *Демді қалыпқа келтіру.* Қол ұстасып тұрайық, Шеңберді біз құрайық, Көріскенше күн жақсы				
Бесін ас	Адамның денсаулығы дұрыс тамақтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру. Адамның денсаулығына гигиена мен күн тәртібінің ықпалы туралы түсініктерді кеңейту. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті).**				
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті-рөлдік, үстел үсті-баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітап қарау және басқалары)	**Еңбек іс-әрекеті:** «Топтағы тазалық» **Міндеті:** Топта тазалық сақтауға, табиғат бұрышындағы тіршілік иелеріне күтім жасауға баулу **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)** **Ұлттық ойын:** «Тақия тастамақ» **Міндеті:** Ұлттық ойынға белсенділікпен қатысады;				

	бастамашылдық танытады, ойын ережелерін сақтайды **(дене тәрбиесі**)**				
Балалармен жеке жұмыс	**Әлеуметтік-эмоционалды дағдылар:** **Әңгімелесу:** «Жануарлар мен өсімдіктер» **Міндеті:** жануарлар мен өсімдіктер өміріндегі маңызы туралы білімдерін кеңейту **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті)** *Ж. Айсултан*				
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, қарым-қатынас іс-әрекеті)**				
Серуен	**Шырша және қарағайды салыстыра бақылау** **(карта №17)** **Міндеті:** Балалармен қарағайды қарау. Ағашты тауып атай білу. Қарағай мен шыршаны салыстыру; Ұқсастығы мен айырмашылығы. Ағаш биік, діңгегі тік, тегіс, қабығы сұр,қатпарлы. Ол ағаштың ішкі бөлігінің кеуіп кетуінен, зиянкестерден, әр түрлі зақымданудан сақтайды. Қабығы өсу барысында пайда болады. Ерте көктемде 2-3 күнде қарағайдың жіңішке бұтақтарында көк-жасыл түсті қылқан шоқтары пайда болады. Олардың арасында қызғылт немесе жасыл бүршіктер және				

	сары масақтар көрінеді. Көктемгі табиғаттың сұлулығын ұғына білу біліктілігін арттыру. **(зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, қарым-қатынас іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті**)				
Серуеннен оралу	Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Серуеннен оралдық, Көңілді боп таралдық. Аяқ, қолға дем беріп, Сауықтық та, ойнадық! Күн мен жел де күледі, Бәрі бізге тіледі. Қолды жуып, дем алайық, Кел, бөлмеге кірейік! **Мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет.**				
	Жоба: «Кел, балалар, оқылық» **Әңгімелесу:** Айтыс деген не? Айтыс сөздерін жаттау **Міндеті:** шешендікке, сөз өнеріне баулу **(қарым-қатынас іс әрекеті)** **Қауіпсіздік сабағы:** **Дидактикалық ойын:** «Мұздағы қауіпсіздік» **Міндеті:** балаларға көктемгі мұздың қауіпті екенін түсіндіру **Қажетті құралдар:** Көк (мұз) және қоңыр (жер) түсті қағаздар. **Барысы:** Балаларға суреттер көрсетіледі. Егер суретте бала мұз үстінде ойнап жүрсе — балалар қолдарын айқастырып «болмайды» деген белгі береді.				

	Егер бала құрғақ жерде ойнаса — қол соғады. **Түсіндірме:** «Күн жылынды, мұз жұқарды, суға түсіп кету қаупі бар!» дегенді қайталату.				
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналардың сұрақтарына жауап беру				

Дидактикалық ойындар:

1апта

«Домино», «Шашки», «Сандар» (Үстел ойындары)

Міндеті: Балалардың зейінін, есте сақтау қабілетін, бақылау және талдау жасау дағдыларын дамыту. Себеп-салдарлық байланыстарды орнатуға баулу.

Ережесі: Ойыншылар кезекпен тиісті сандарды немесе пішіндерді сәйкестендіріп қояды. Ойын шартын сақтай отырып, қарсыластың жүрістерін бақылау қажет.

«Жиын» ойыны

Міндеті: «Бір» сөзінің мағынасын, оның тек бір затты ғана емес, сонымен қатар жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру. Сондай-ақ, жиынды сапасы бойынша (түсі, өлшемі, пішіні, дыбысы, қимылы, қолданылуы) әртүрлі элементтерден құруды, оларды бөліктерге бөлуді және қайта біріктіруді үйрету.

«Бұл қай кезде болады?» (үстеу)

Міндеті: Негізгі ойды дұрыс жеткізуді, монологты байланыстырып құруды, әңгімені бірізді айтуды және шағын логикалық хабарлау сипатындағы әңгімелер құрастыруды дамыту.

«Қауіпті - қауіпсіз жолды тап»

Міндеті: Жолда жүру ережелері мен қауіпсіздік негіздерін бекіту.

Ережесі: Балалар суреттерден немесе макеттен қауіпсіз жүру жолдарын көрсетіп, неліктен ол жолдың қауіпсіз екенін түсіндіреді.

«Бұлт неге ұқсайды?»

Міндеті: Түрлі заттар мен жануарлардың келбетін таба білуге үйрету арқылы қиялды және шығармашылық қабылдауды дамыту.

«Қауіпті - қауіпсіз жолды тап»

Міндеті: Жолда жүру ережелері мен қауіпсіздік негіздерін бекіту.

Ережесі: Балалар суреттерден немесе макеттен қауіпсіз жүру жолдарын көрсетіп, неліктен ол жолдың қауіпсіз екенін түсіндіреді.

2 апта

«Біздің көмекшілеріміз»
Дидактикалық тапсырма: Заттарды танып білуге, көздің көмектесетініне балалардың назарын аудару қажет. Көз олардың көмекшілері, оларға көзді сақтай білуге үйрету.
Ойын ережесі: ойын шарты бойынша заттарды қарау және табу. «Ғажайып қоржыннан» ойыншықтар алу, оған қарап не екенін, қандай түс екенін айту. Көру түйсігін пайдаланбай басқа ойыншықты алып, түсі қандай екенін айту. Суретте не салынғанын көру және айту.
«Заттар – өздері туралы не айтады?»
Балаларды заттардың түсін, нұсқасын, көлемін, қасиетін, атауын ажыратуға үйрету. Бақылаушылық түйсігін жетілдіру, заттардың тұтастығы мен бөліктерін көре білуді дамыту. «Заттар өздері туралы не айтады?» тақырыбында қысқаша әңгіме құра білуге балаларды жаттықтыру. Балаларды кедергі жасамай бір – бірін тыңдауға, кейде достарының әңгімесін толықтыруға дамыту.

«Пішіндерді ажырат»
Міндеті: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін тиянақтау.
Ережесі: Балалар берілген пішіндерді (шеңбер, шаршы, үшбұрыш т.б.) аты бойынша тауып, оларды топтастыруы қажет

«Апта күндері»
Міндеті: Уақытты бағдарлау, апта күндерінің реттілігін есте сақтау.
Ережесі: Балалар апта күндерін ретімен атап, бүгін, кеше, ертең қай күн екенін сұрақ-жауап арқылы анықтайды.

«Дұрыс - бұрыс»
Міндеті: Этикет ережелерін және дұрыс мінез-құлық нормаларын ажырату.
Ережесі: Тәрбиеші түрлі жағдаяттарды айтады, балалар егер әрекет дұрыс болса – қол шапалақтайды, бұрыс болса – үндемейді немесе бас шайқайды.

3 апта

«Сөзді есіңе сақта»
Дамытушы ойын: Балалардың сөздік қорын молайту, ойлау қабілетін дамыту.
Қажетті құралдар: Әр балаға 4 - 5-тен суреттер беріледі.
Ойынның шарты: Тәрбиеші өтілген жаңа сабаққа байланысты 5-6 сөз айтады, балалар айтылған сөздерді сол қалпында қайталап айтып шығулары керек. Сөздерді шатастырып алса, қолындағы суретті ойын бастаушы балаға береді. Кім қолындағы суретті көбірек сақтай алса, сол жеңімпаз болады.

«Пішіндерді боя»
Міндеті: Түстерді тани білуге үйрету. Ойын элементтерін пайдалана отырып, математикаға қызығушылықтарын дамыту.
Көрнекіліктері: геометриялық пішіндер
Ойын шарты: тәрбиешінің берген ақ қағаздарын шимайламау керек, тәрбиешінің нұсқауын күтуі тиіс.

«Заттар әлеміне саяхат»
Міндеті: топ бөлмесіндегі көптеген әр – түрлі заттарға балалардың назарын аудару. Олардың нақты атаулары мен қасиеттерін балалар біледі ме, жоқ па соны тексеру. Балаларға түрлі жағдайларда және күнделікті өмірде оларды дұрыс пайдалануға дамыту.
Ойын ережесі: Үлкен саяхатшының нұсқауларын орындау. Заттарды көрсете білу және барлығын көрінетіндей, естілетіндей етіп атын атау. Заттардың ерекшелігі
жөнінде және оны қолдану ережесін айту. Қиналған кезде бір – біріне көмектесу.

Қай жерде не бар?»
Міндеті: Кеңістікті бағдарлай білуге үйрету.
Ойынның құрал-жабдықтары:Топтағы ойыншықтар.
Ойынның мазмұны:Балаларға кеңістік туралы суреттер беріледі. Кеңістік бейнеленген суреттерді қайда не тұрғанын атайды. Мысалы: қуыршақ шкафтың үстінде.

«Қайтала»
Міндеті: Сөздерді дыбыстық талдау және есту қабілетін дамыту.
Ережесі: Жүргізуші айтқан сөзді немесе дыбыстар тізбегін балалар еш қатесіз, дәл сол ырғақпен қайталауы тиіс.

4-5 апта

«Теңге алу» (Ұлттық ойын негізінде)
Міндеті: Теңгелерді ажырата білуге,ептілікке және жылдам есептеуге баулу.
Қажетті құралдар: Тиын ақшалар (немесе қағаздан жасалған үлгілері), аттың макеті немесе шеңбер.
Ойын барысы:
Жерге (немесе үстел үстіне) номиналы әртүрлі тиындар шашылады.
Балалар "атпен шауып келе жатқандай" белгілі бір қашықтықты жүріп өтіп, еңкейіп тиынды іліп алуы керек.
Ойын соңында әр бала өзі жинаған тиындардың сомасын есептейді. Кім көп ақша жинаған емес, кім сомасын дұрыс есептегені жеңімпаз атанады.

«Айырмашылығын табу»
Міндеті: Зейінділікті дамыту, ақша белгілерінің элементтерін (түсі, саны, суреті) тану.
Қажетті құралдар: Бір-біріне ұқсас, бірақ ұсақ айырмашылықтары бар екі банкноттың суреті (мысалы, бірінде нөмірі басқа, екіншісінде түсі сәл өзгеше немесе элементі жетіспейді).
Ойын барысы:
Балаға екі сурет көрсетіледі.
Бала белгіленген уақыт ішінде (30-60 секунд) екі купюраның арасындағы 5 немесе одан да көп айырмашылықты табуы тиіс.
Тәрбиеші бұл арқылы ақшаның қорғаныс белгілері мен дизайны туралы түсінік береді

«Банкомат»
Міндеті: Банк қызметі, ПИН-код, картамен жұмыс істеу мәдениетін қалыптастыру.
Қажетті құралдар: Картоннан жасалған банкомат макеті, ойыншық банк карталары, қағаз ақшалар.
Ойын барысы:
Рөлдік ойын: бірі — клиент, екіншісі — банк кеңесшісі.
Бала "банкоматқа" картасын салып, құпия кодын (4 сан) береді.
Ол өзіне қажетті соманы айтады немесе басады. "Банкомат" ішінде отырған бала (немесе тәрбиеші) сұралған соманы шығарып береді.
Маңызды ереже: Ақшаның картаға қайдан түсетіні (ата-ананың еңбегі, жалақы) туралы әңгіме жүргізіледі.

«Ақша жұмсауды үйренеміз»
Міндеті: Қажеттілік пен тілекті ажырату, бюджетті жоспарлауды үйрену.
Қажетті құралдар: Тауарлардың суреттері (нан, сүт, ойыншық, балмұздақ, дәрі, кітап) және олардың бағалары жазылған карточкалар.
Ойын барысы:
Балаға белгілі бір мөлшерде "жалақы" (ойыншық ақша) беріледі (мысалы, 1000 теңге).
Ол дүкенге барып, тауар таңдауы керек.
Шарт: Алдымен ең қажетті заттарды (тамақ, дәрі) сатып алуы тиіс. Егер ақшасы артса ғана ойыншық немесе тәтті алуға болады.
Соңында бала неліктен осы заттарды таңдағанын түсіндіріп береді**.**

Жыл мезгілдерін сипатта:
«Көктемге арнап бояу табайық» және «Ауа райын сипатта!» ойындары арқылы жүзеге асады. Балалар көктемгі өзгерістерді, күннің жылынуын және аспанның түсін сипаттайды

«Бұл қай кезде болады?» (үстеу)
Міндеті: Балалармен тәулік бөліктерін бекіту (таңертең,күндіз,кеш,түн)
Ойынның құрал-жабдықтары:Тәулік бөліктері суреті.
Ойынның мазмұны:Тәрбиеші балалармен бірге, тәулік неше бөліктен тұратынын,және тәулік бөліктерін атауды сұрайды.
Тәулік бөліктері бар суреттерді қарап,соған сәйкес келетін суреттерді тауып орналастырады.(таңертең,күндіз,кеш,түн).

Пайдалы-зиянды:
«Жақсы, жаман» ойынында қарастырылады. Мұнда табиғат құбылыстарының адамға және қоршаған ортаға тигізер пайдасы мен зияны талқыланады.

«Заттар әлеміне саяхат»
Міндеті: топ бөлмесіндегі көптеген әр – түрлі заттарға балалардың назарын аудару. Олардың нақты атаулары мен қасиеттерін балалар біледі ме, жоқ па соны тексеру. Балаларға түрлі жағдайларда және күнделікті өмірде оларды дұрыс пайдалануға дамыту.
Ойын ережесі: Үлкен саяхатшының нұсқауларын орындау. Заттарды көрсете білу және барлығын көрінетіндей, естілетіндей етіп атын атау. Заттардың ерекшелігі
жөнінде және оны қолдану ережесін айту. Қиналған кезде бір – біріне көмектесу.

«Сөзді есіңе сақта»
Дамытушы ойын: Балалардың сөздік қорын молайту, ойлау қабілетін дамыту.
Қажетті құралдар: Әр балаға 4 - 5-тен суреттер беріледі.
Ойынның шарты: Тәрбиеші өтілген жаңа сабаққа байланысты 5-6 сөз айтады, балалар айтылған сөздерді сол қалпында қайталап айтып шығулары керек. Сөздерді шатастырып алса, қолындағы суретті ойын бастаушы балаға береді. Кім қолындағы суретті көбірек сақтай алса, сол жеңімпаз болады.

Қанша? Нешінші?:
«Жиын» ойынында заттардың санын анықтау және топтарды салыстыру арқылы «қанша?» деген сұраққа жауап беру дағдылары қалыптасады.

Үлкен-кіші:
Циклограмманың осы аптасында «Үлкен – кішкентай» ойыны музыкалық бағытта (ән айтуда дауыс ырғағын реттеу) берілген. Дегенмен, математика негіздерінде заттарды салыстыру кезінде бұл ұғымдар қолданылады.

Бағдаршам не дейді:
Қауіпсіздік ережелеріне байланысты «Жақсы деген немене?» әңгімелесуінде көшедегі тәртіп пен қауіпсіздік шаралары (бейтаныс адамдармен сөйлеспеу, бөтен машинаға отырмау) туралы айтылады.

«Ауа райын сипатта!» (Серуен кезінде)
Ережесі: Көктемгі ауа райының ерекшеліктерін сипаттайтын сөздерді (жылы, ашық, суық, құрғақ, желді, жаңбырлы, тұманды) қолдануды үйрету.

«Жақсы, жаман» (Серуен кезінде)
Ережесі: Табиғатта болып жатқан құбылыстардың (мысалы, желдің) жақсы және қарама-қайшы тұстарын көре білуге үйрету. Өлі және тірі табиғаттың байланысын түсіндіру.

«Көктемге арнап бояу табайық» (Серуен кезінде)
Ережесі: Жыл мезгілі туралы білімді тиянақтау. Өсімдіктер мен жануарлардың көктемде бояуы қанық болатынын түсіндіру және байланыстыра сөйлеуді дамыту.

Сюжеттік-рөлдік ойындардың ортақ ережесі («Дүкен», «Асхана», «Шаштараз»):
Барысы: Балалар рөлдерге бөлінеді (сатушы-алушы, аспаз-келуші, шаштараз-клиент).
Ереже: Сөйлесу барысында сыпайылық таныту («Сәлеметсіз бе?», «Рақмет», «Сау болыңыз»). Қаржылық сауаттылық бойынша «ақшамен» есептесуді, кезек күтуді үйренеді. Тәрбиеші ойынды сырттай бақылап, диалогтың дұрыс құрылуына бағыт береді.

Саусақ жаттығулары:

«Сәлем»
Сәлемдесем әрдайым (екі қолдарын айқастырып кеуделеріне қояды)
Үйде және көшеде (екі қолдарын алға жаяды)
Тіпті «сәлем» - деймін мен («қанаттарын» екі қолдарын сәл көтеріп, қайта түсіріп қағып тұрады) Сәлемдесем әрдайым (екі қолдарын айқастырып кеуделеріне қояды)
Үйде және көшеде (екі қолдарын алға жаяды)
Тіпті «сәлем» - деймін мен («қанаттарын» екі қолдарын сәл көтеріп, қайта түсіріп қағып тұрады)
Тауыққа көрші үйдегі (бір қолдың сыртын екінші қолдың алақанына беттестіре саусақтарды жан-жаққа аша «күн» жасайды)
Сәлемет пе, (екі қолды жоғары соза аспанды көрсетеді)
Шуақты күн көкте! (екі қолды жоғары көтере екі жанына кезек теңселеді)
Сәлемет пе, (екі қолды төмен түсіре, қол бастарын бір-бірінің үстіне қойып алдына ұстайды)
Нұрлы аспан көкпеңбек! (оң жаққа оң қолын жаяды)
Сәлемет пе, (сол жаққа сол қолын жаяды)
Самал жел желпіген» (оң қолдың сұқ саусағын алдына тік ұстай оңға, солға кезектестіре шайқайды)
Сәлемет пе, (бастарын шайқайды)
Кішкентай түбіртек!
Сәлем, таң жаңа атқан!
Сәлем, күн арайлы!
Сәлемге еріну!
БізденәстеболмайдыҚане, қане кім келді? (екі қолдың бас бармақтарының ұштарын созады)
Біз, біз, біз! (екі қолдағы бас бармақтарды қосып ұстап, қалған саусақ ұштарын бір мезгілде соғады)
Апа, апа, бұл сіз бе? (екі қолының бас бармақтарының ұштарын созады)
Иә, иә, иә! (сұқ саусақтарының ұштарын соғады)
Әке, әке, бұл сіз бе? (екі қолдарының бас бармақтарының ұштарын соғады)
Иә, иә, иә! (ортаңғы саусақтардың ұштарын соғады)
Ағатайым, бұл сіз бе? (екі қолдың бас бармақтарының ұштарын соғады)
Иә, иә, иә! (аты жоқ саусақтардың (шылдыр шүмек) ұштарын соғады)
Қарындасым, бұл сіз бе? (екі қолдың бас бармақтарының ұштарын соғады)
Иә, иә, иә! (кішкене саусақтардың ұштарын соғады)
Біздер тату жанұя (барлық саусақтардың ұшымен бірге соғады)
Иә, иә, иә! (алақандарымен шапалақтайды)

«Мысық»
Мысық біздің саққұлақ
Тышқанды жақсы есту үшін бірақ (ортаншы және төртінші саусақтар бас бармаққа тіреледі, сұқ саусақ және кішкентай саусақ жоғары қарайды)

«Қаз»
Қаз тоқтамай қанқылдайды
Жақындасан шымшылдайды (білек тік, алақан түзу. Сұқ саусақ бас бармаққа тіреледі. Барлық саусақтар бір-біріне жабысып тұрады)

Музыкалық ойындар:

Көңілді – мұңды» ойыны

(музыкалық туындының ерекшелігін анықтау үшін)
Ойын материалы: Төрт үлкен карточка: көңілді құлыншақ, көңілді ойыншықтар (тиін немесе піл), мұңды ит, мұңды қоян. Осы кейіпкерлердің суреттері салынған бірнеше кішкентай карточкалар.
Ойын барысы: Музыкалық жетекші әртүрлі әуендерді орындайды Балалар әуенді тыңдайды да сәйкес карточканы көрсетеді.
Көңілді
Жылқы жағалауда жүр екен
Жасыл желек үстінде.
Ол басын шұлғып,
Қара жалың желпілдетіп,
Алтын жүгенін сылдырлатып
Сыңғыр, сыңғыр ете
Тағып алған қоңыраулары,
Жорғалап ол жүреді

Мұңды
Мұңды көңілсіз жануарлар,
Олар ауырып қалған шығар.
Қоянның аяғы ауырып тұр,
Тұнжырап мұңайып тұр.
Сондықтанда олар,
Иттің басы ауырып тұр

«Көңілді паровоз»

Ойын материалы: Қатты картоннан жасалынған паровоз және аңдар.
Ойын барысы: »Көңілді паровоз» әдістемелік үстелге балалар жаққа қаратылып қойылады. Музыкалық жетекші балаларға бос терезелерге назар аударта отырып, паровоз бен оның вагондарын қарап шығуды ұсынады.
Одан әрі қарай паровозға машинашы мен жолаушылар қажет болғандықтан, оның ұзақ жолға шыға алмай тұрғанын хабарлайды. Ал вагондағы орындарға кім отыратындығын анықтауға музыка көмектеседі. Музыка жетекшісі «Қорбаңбай аю» пьесасын тыңдауды және оның атауын еске

түсіруді ұсынады. Балалар пьесаның атауын табады, сөйтіп «Аш қасқыр», «Айлакер түлкі», «Көңілді қояндар».

«Музыкадағы үш кит»

Ойын материалы: Қатты картоннан жасалынған үш кит.
Ойын барысы: Ойын музыкадағы «Үш кит» тақырыбы бойынша балалардың білімін бекіту үшін таныс материалдармен өткізіледі. Балалар үш шеңбер жасап тұрады, ортасында қолына «кит» ұстаған бала тұрады. «Марш» әуені ойнағанда кит – марш шеңберінде тұрған балалар марштайды. Ал «полька» әуені ойнағанда кит – биі, «Достық» әні ойнағанда кит – ән шеңберінде тұрған балалар әндетеді. Музыка жетекшісі музыкалық материалды өз қалауы мен тақырыпты бекіту қажеттілігіне байланысты таңдайды.

«Музыкалық үйшік»

Ойын материалы: Қатты картоннан жасалынған үйшік және сол әйнектердің көлеміне сәйкес әртүрлі муз аспаптардың суреттері.
Ойын барысы: Музыка жетекшісі балаларға үйшікті көрсетеді. Ол үйшіктің ішінде әртүрлі аспаптарда ойнайтын, көңілді музыканттардың тұратынын айтады. Егер мұқият тыңдасақ, олардың әрқайсысының қандай музыкалық аспаптарда ойнайтынын білетін боламыз. Музыка жетекшісі балаларға таныс әнді әртүрлі музыкалық аспаптарда ойнап айтып береді. Балаларға ол аспаптарды көрсетпеу керек. Тапсырма жүктелген бала, қандай инструмент екенін тауып карточкалардың арасынан сол инструменттің суретін алып үишіктің әйнегіне апарып жабыстырады.

«Өз аспабыңды тап»

Ойын материалы: Музыкалық аспаптардың суреттері бейнеленген түссіз карточкалар және түрлі түсті төртке бөлінген үш карта, және балаларға арналған муз аспаптар, ширма.
Ойын барысы: Ойынға бір жүргізуші, екі бала қажет. Жүргізуші ширманың артындағы аспаптардың жанына төртке бөлінген түсті картаны қояды, ал түссіз картаны ойнайтын балаларға таратып береді. Балаларға аспаптардың дауысын тағыда біррет тыңдатып, өлең айта бастайды солай ойын басталады. Жүргізуші суреттің бір бөлігін көтеріп сол аспапта ойнап мен қандай аспапта ойнадым деп сұрайды. Дұрыс жауап берген балаға түсті картаның бір бөлігін беріліп ол карта түссіз картаның үстіне қойылады. Ойын карта жабылғанша жалғаса береді.

«Музыкалық сағат»

Ойын материалы: Қатты картоннан істелінген сағат.
Ойын барысы: Музыкалық жетекші балаларға таныс әннің әуенін ойнайды және әуенді тыңдап болғаннан кейін балаларға қай әннің орындалғанын сағат тілімен көрсетуді ұсынады. «Жасыл шырша», «Биші болам өскенде», «Біз бақытты баламыз», «Домбыра сазы», «Аяз ата», «Жаңбыр» «Сылдырмақ». Әннің басын тыңдағаннан кейін бір бала шығады да тыңдалған әуенге сәйкес келетін картинаны сағаттың тілімен көрсетеді. Ойын сағаттағы суреттерді айналып келгенше жалғасады.

«Соқыр теке»

Ойын барысы: Балалар бір – бірінің қолынан ұстап шеңбер жасап тұрады, 3 – 4 бала шеңбердің сырт жағында тұрады.
Ортада «Соқыр теке»
Балалар шеңбермен айналып жүріп, әннің 1 – ші шумағын айтады. 2 – шумақты «Соқыр теке» айтады. 2 – шумақ басталғанда балалар бекіткен қолдарын жоғары көтереді, ал сыртта тұрған балалар ішке еніп, «Соқыр текеге» ұстатпаймыз деп жан жаққа жүгіреді. «Соқыр теке» біреуді ұстап алуға тырысады. Егер ұстап алса әннің 2 – ші шумағын айтады, ойын қайталанғанда ұсталған бала «Соқыр теке» болады. Егер ұстай алмаса «Соқыр теке» өзі болады.

Соқыр теке, бақ, бақ
Біз айтамыз тақпақ.
Мықты болсаң қанекей,
Бірімізді тап, тап.

«Балақан да алақан»

Балалар дөңгелене шеңбер жасап отырады. Музыка ойнаған кезде, балалар ән ырғағына ілесіп, қол соғып, өлең айтады. Алақандарын басқалардан бөлек, жаңылыс соққандар, не басқадай бір қылығымен ойын тәртібін бұзғандар «кінәлі бала» болып табылады. Оларды ортаға жеке шығарып, кінәсін ақтау үшін өлең, тақпақ айтқызып, билетеді.
Кел балалар, шапалақтап
Алақанды ұрайық.
Жаңылғанды ортаға ап,
Бір өнерін сұрайық.
Қ – сы
Ла – ла – ла – ла,
Балақан.
Ла – ла – ла – ла,
Алақан.

Айып тартсақ саспайық,
Қысылмайық қиналып.
Кел ойынды бастайық,
Келді достар жиналып.
Қ – сы
Ла – ла – ла – ла,
Балақан.
Ла – ла – ла – ла,
Алақан.

Бәрі қол шапалақтап, өлең қайырмасын айтып тұрып, кінәлі баланы бақылайды. Оны тапқан кезде, айыбына ән, би, немесе тақпақ сұрайды. Кінәлі

бала айыбын өтеген соң, ойын одан әрі жалғасады.
Бәрі сол балаға бұрылып тұрып, былай дейді.
Соғылғанда алақан,
Жаңылдың сен, балақан.
Шаю үшін кінәңді,
Көрсет бір өнеріңді.

«Ән салған кім?»

Балалар шеңбер жасап жүріп әндетеді. Шет жақта, балаларға сыртын беріп отырған бала, ән салған баланың дауысын тануы керек. Отырған бала ән салған баланы дауысынан таныса, олар орын ауыстырады.
(тембрді айыру үшін арналған ойын)

Көп бала бар бөлмеде,
Бірі ғана ән салады.
Ал сырттағы
Кім екен деп тамсанады
Бір бала былай деп әндетеді.
Мен бақытты бөбекпін,
Таудай биік талабым,
Ән мен күйге зерекпін,
Бірден қағып аламын.

«Қос дабыл»

(Дыбыстың биіктігін айыру үшін арналған ойын)
Гүрілдей кеп қағылды,
Танып тұрмыз дабылды.
Там – та – ра – там. Там – та – ра – там.
Там – та – ра – там. Там – та – ра – там.
Шіңкілдей кеп қағылды,
Танып тұрмыз дабылды.
Ти – та – ра – ти. Ти – та – ра – ти.
Ти – та – ра – ти. Ти – та – ра – ти.
Балалар екі шеңбер жасап тұрады: сыртқы (Үлкен) және ішкі (Кіші.) Ойын басталғанша тәрбиеші өзінің қалауы бойынша үлкен немесе кіші дабылда ойнайды. Үлкен дабылда ойнағанда сыртқы шеңбердегі балалар айналып жүріп әндетеді, кіші дабылда ойнағанда ішкі шеңбердегі балалар айналып жүріп ән салады.

«Үлкен – кішкентай»
Міндеті: Балаларды ұзақ қысқа дыбыстарды білуге үйрету. Музыканың ритмін сезінуге баулу.
Ойынның барысы: Музыкалық жетекші балаларға әуенді тыңдатқызып, жолда кімнің келе жатқанын тыңдатқызып сол адамның жүрісін қолдарымен шапалақ ұру арқылы көрсетуді ұсынады.
Үлкен адамның жүрісі – ұзақ шапалақ.
Баланың жүрісі – қысқа шапалақ.

«До – ре – ми»
Міндеті: Балаларды музыкадағы бейнелерді, әнді тыңдау арқылы ажырата білуге үйрету. Тыңдау қабілеттерін арттыру.
Ойын барысы: Музыкалық жетекші әнді орындап береді және балалардан сол әнге байланысты суретті таңдап көрсетулерін өтінеді. Бала неге сол суретті таңдап алғанын, ол суретте ненің бейнеленгенін, әннің не туралы айтылып тұрғанын айтып береді.

«Теңіз»
Міндеті: Балалардың музыкалық есту, тыңдау, көру қабілеттерін дамыту.
Ойын барысы: Балаларға үнтаспадан теңіздің дыбы қосылған әуенді естірту. Әуенді тыңдап болғасын, балалар әуеннің мінез құлқын айтып өз ойларымен бөліседі. Музыка жетекшісі композитордың жазған әуеніндегі кездесетін әр – түрлі көңіл күйіне балалардың көңілін аударады. Әуенде толқын бірде ақырын, бірде қатты, бірде жәй естіледі.. Содан соң музыка жетекшісі балалды картинкада көрсетілген теңіздің әр түрлі толқынымен таныстырады. Музыка жетекшісі балаларға музыканы қайтадан тыңдатқыза отырып, балалардан теңіздің әр – түрлі толқынын карточканың көмегімен көрсетуді сұрайды.

Тәжірибелер:

29.Көрінбейтін сия
Бұл тәжірибені өткізу үшін сізге керек: жарты лимон, мақта, сіріңке, су және қағаз беті. Лимон суын ыдысқа сығып аламыз, соншама су құямыз. Сіріңкені немесе тіс шұқығышты мақтамен орап лимон суы мен су қосылған ерітіндіге батырып қағазға осы сіріңке таяқпен жазамыз. «Сия» кепкенде қағазды үстел үсті шамының үстіне қыздырамыз. Сонда қағазда бағана көрінбеген жазулар көріне бастайды.

30.Лимон ауа шарын үрлейді
Тәжірибе өткізу үшін сізге керек: 1 шәй қасық ас содасы, лимон шырыны, 3 ас қасық сірке суы, ауа шары, изолента стақан және бөтелке, мұржа. Суды бөтелкеге құямыз және шай қасықпен ас содасын ерітеміз. Басқа ыдыста лимон шырынын және 3 ас қасық сірке суын араласытырып мұржа арқылы бөтелкеге құямыз. Тез шарды бөтелкенің аузына кигіземіз және изолентамен қысып байлаймыз. Ас содасы және лимон шырыны сірке суы араласықанда химикалық реакцияға түсіп газ бөлінеді және қысым жасап шарды үрлейді.

31. Шұқығыштардың ауытқуы
Шұқығыштарды суы бар ыдысқа күн сәулесі сияқты орналастырамыз. Суы бар ыдыстың ортасына қант түсіреміз. Сонда шұқығыштар ортаға қарай жылжи бастайды. Қантты алып тастаймыз және ыдыс жуатын затты бірнеше тамшы тамызамыз – тіс шұқығыштар «қашады». Не болып жатыр? Қант суды өзіне сіңіреді яғни тартады оған қозғалыс туғызады тіс шұқығыштар ортаға жылжиды. Ал сабын суға тарап су бөлшектеніп тарап сонда тіс шұқығыштар тарай бастайды. Балаңызға оған сиқыр көрсеткеніңізді түсіндіріңіз, ал бірақ та белгілі сиқырлар табиғи физикалық құбылыстардан

32. Құдыретті қабық
Тәжірибе өткізу үшін сізге керек: 4 жұмыртқаның жарты қабығы, қайшы, жіңішке жабыстырылған лента, бірнеше толық консерв бәнкелері.
Әр жарты жұмыртқа қабығының шетін жабыстырғыш лентамен ораймыз. Қайшымен қабықтың қисық артық жерлерін түзетіп қиямыз. Төрт қабықты күмбез жағымен үстіне қаратып төртбұрыштап қоямыз. Абайлаңыз енді үстіне бәнкелерді бірінің үстіне бірін қоямыз қабықтар жарылғанға дейін қоя береміз.
Бәнкенің қаншасын нәзік қабықтар көтере алды? Бәнкелердің сыртындағы көрсетілген салмақтар санын қосып қанша бәнке қойғаңызды анықтаңыз. Сиқыр ойдағыдай шыққанын анықтаңыз. Күштің құпиясы – күмбез тәрізді қабықта болып табылады.

34. Мұз үшін жем
Тәжірибе өткізу үшін сізге керек: жіп, мұз текшесі, стақан су, кішкене тұз.
Текше мұзды суға түсіреміз. Стақанның шеткі жағына жіпті қоямыз оның судың үстінде қалқып жүретін бір жақ шеті текше мұзда жатуы тиіс. Мұзға кішкене тұз себеміз және 5-10минут тосамыз.
Жіптің бір жақ шетін ұстап текше мұзды стақаннан алып шығамыз. Мұздың беткі жағына түскен тұз жері кішкене ериді. 5-10минут ішінде тұз суда ериді, ал таза су мұздың жанындағы жіпке қатып қалады.
35.Суық су «қайнай» алады ма?
Тәжірибе өткізу үшін сізге керек: тығыз мұрын орамалы, стақан су және дәріханалық резеңке.
Мұрын орамалын сулап сығамыз. Стақанға суық су құямыз. Стақанды тығыз орамалмен жауып оған дәріханалық резеңкені тағамыз. Ормалдың ортасын бармақпен 2-3 см судың ішіне қарай басамыз. Қол жуғыш қабыршықтың алдында стақанды төңкереміз. Бір қолмен стақанды ұстаймыз ал басқа қолмен оның түбін соғамыз. Стақандағы су кішкене қозғалады («қайнайды»). Суланған орамал суды өткізбейді. Стақанды ұрған кезде онда вакуум пайда болып орамал арқылы суға ауа кіре бастайды. Міне осы ауа көпіргіштер судың қайнағаны сияқты болып көрінеді.

36. Пипетка – сабан талы
Тәжірибе өткізу үшін сізге керек: коктейл ішуге арналған сабан тал, 2 стақан. Екі стақанды бірінің жанына бірін қоямыз, біріншісін-сумен, екіншісін – бос. Сабан талды суға саламыз. Сабан тал үстіннен бас бармақпен жауып тұрып оны бос екінші стақанға апарамыз. Сабан талдың басын босатқанда –су бос стақанға ағып кетеді. Осылай бірнеше рет қайталасақ, онда біз стақандағы суды бос стақанға тасып толтырамыз. Осындай қызметпен сабан тал сіздің үйдегі дәріханалық сөмкеңіздегі пипетка сияқты жұмыс атқарады.
37. Сабан тал — флейт
Тәжірибе өткізу үшін сізге керек: коктейл үшін жалпақ сабан тал және қайшы. Сабан тал ұшы ұзындығы 15мм болатындай және оның шеттерін қайшымен қиямыз. Сабан талдың екінші жағынан үш бірдей (3) тесік тесеміз олардың ара қашықтығы бір-бірімен бірдей болады. Міне «флейт» енді пайда болды. Егер сабанды кішкене тіспен қыссақ онда «флейт» ойнай бастайды. Егер де флейттағы тесіктерді кезек –кезек бармақпен жапсақ онда дауыстар өзгере бастайды. Ал енді бір әнді ойнауға болады.

Ұлттық ойындар:

«Айгөлек»
Міндеті: Балаларды ұйымшылдыққа, батылдыққа баулу, ереже сақтауды үйрету.

Барысы: Балалар тең екі топқа бөлініп, бір-біріне қарама-қарсы қол ұстасып тұрады. Бірінші топ: «Айгөлек-ау, айгөлек, айдың жүзі дөңгелек. Темір шынжыр үзетін, бізден сізге кім керек?» – деп сұрайды. Екінші топ бір баланың атын атайды. Сол бала жүгіріп келіп, қарсы топтың ұстасып тұрған қолын үзіп өтуі керек. Үзіп өтсе, сол топтан бір баланы өз тобына алып кетеді, үзе алмаса, өзі сол топта қалады.

Соқыр теке

Ортамыздан біреуімізді сайлаймыз,
Орамалмен көзін байлаймыз.
Қалғанымыз оны түртіп қашамыз,
Тым қырағы, сақ боламыз аса біз.
Ұмтылады ол оң мен солына,
Тырысамыз түспеуге оның қолына.
Кім ұсталса, соның көзі байланар,
Ол ұстайтын бейғам бала қайда бар? -

деп, ойынға қатысушы балалар бытырап қашады. Ал, көзі байланған бала оларды ұстап алуға тырысады. Қашып жүрген балалар арасында алақандарын соғып, дыбыс беріп қояды. Ойында ұсталған бала - ойынды одан әрі жүргізеді.

Жүзік жасырмақ

Балалар екі-екіден білектерінен айқастыра ұстап кілем үстіне немесе орындықта отырады. Алдымен ойынды тәрбиеші жүргізеді.

Алақанды беттестіріп, қуыстап,
Отырыңдар құр ауаны уыстап.
Бір, екі рет, кідіріп те қалған боп,
Бір жүзікті тегіс шығам салған боп.
Сездірмейді берік болса сырға кім,
Уысында бір құпия тұрғанын.
Бақыла да өзіңше түс-түсінен,
«Жүзікті бер», - деп сұра бір кісіден.
Тауып алсаң, сездірген жан айыпты,
Таппай қалсаң, жазасын ал лайықты, -

деп, қолындағы тоқпақпен жерді ұра отырып: *«Шық сақинам ортаға, шық!»*- деп қайта-қайта қайталайды. Осы кезде жүзік салынған бала көршісінің білегінен суырылып шығуы керек. Шыға алмай қалса, ойын ретінде балалардың бұйрығы бойынша ән айтады, би билейді, тақпақ айтып береді, ал көршісінен айырылып қалған бала да сол сияқты айыбын өтейді. Ойынды ары қарай балалар жүргізеді.

«Аударыспақ» (балаларға арналған нұсқасы)

Міндеті: Балалардың күш-қуатын, төзімділігін және тепе-теңдік сақтау қабілетін арттыру.

Барысы: Екі бала ортаға шығады (балабақшада бұл ойын көбіне жерде отырып немесе «ат» болып ойнаған құрдастарының үстінде отырып ойналады). Олар бір-бірінің қолынан ұстап, тартысу арқылы қарсыласын орнынан қозғалтуы немесе белгіленген шеңберден шығаруы керек. Тек қолмен тартуға рұқсат етіледі, итеруге болмайды.

«Ақ сүйек»
Міндеті: Тез жүгіруге, тапқырлыққа, қараңғыда немесе шөп арасында затты таба білуге баулу.
Барысы: Бастаушы «ақ сүйекті» (ақ түсті затты) алысқа лақтырады. Балалар оны іздеуге кіріседі. Кім бірінші тапса, ол басқаларға көрсетпей, белгіленген мәреге (сөреге) жеткізуі тиіс. Басқалары оны қуып жетіп, сүйекті тартып алуға тырысады. Мәреге сүйекті жеткізген бала жеңімпаз атанады.

«Бәйге»
Ережесі: Балалар «шабандоздар» болып бөлінеді. Ойын алаңында мәре (старт) және сөре (финиш) сызықтары белгіленеді.
Барысы: Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар атпен шапқандай кейіп танытып (тізені жоғары көтеріп немесе ойыншық аттармен), белгіленген қашықтықты бірінші болып жүгіріп өтуі тиіс. Ереже бойынша бірін-бірі итеруге немесе жолдан шығып кетуге болмайды.

«Теңге ілу»
Ережесі: Жерге бірнеше «теңгелер» (тастар немесе қағаздар) арақашықтықпен қойылады.
Барысы: Бала «атпен» шауып келе жатып, еңкейіп жердегі теңгелерді тоқтамай жинап алуы керек. Кім аттан «құламай» (тепе-теңдік сақтап) және тоқтамай көп теңге жинаса, сол жеңімпаз болады

«Көкпар» (Балабақша нұсқасы)
Ережесі: Балалар екі топқа бөлінеді. Ортада «серке» ретінде жұмсақ ойыншық немесе доп қойылады.
Барысы: Әр топтың ойыншылары ортадағы затты іліп алып, өз тобының қазанына (немесе шеңберіне) жеткізуі керек. Қарсылас топ оны тартып алуға тырысады. Ойын барысында тек қолмен жұмыс істеу және ептілік қажет.

««Бес асық»
І кезең: "Бірлік" (Жинау)
Бала бес асықты жерге шашады. Ішіндегі біреуін "хан" (бас асық) ретінде қолына алады.
1. "Ханды" жоғары лақтырады.
2. Ол асық қайтып түскенше, жердегі бір асықты алып үлгеруі керек.
3. Осылайша 4 асықты бір-бірлеп жинайды.

ІІ кезең: "Қос-қостан"
Бұл кезеңде бала асықтарды екі-екіден жинап үйренеді.
Жоғары лақтырылған асық жерге түскенше, жерден екі асықты бірге іліп алуы тиіс.
ІІІ кезең: "Сарт-сұрт" (Асық соғыстыру)
Бұл баланың ептілігін арттырады:
Қолындағы асықты жоғары лақтырып, ол қайтып түскенше жердегі асықты қолына алып, лақтырылған асықты қайта қағып алады. Осы кезде асықтар бір-біріне соғылып, "сарт" еткен дыбыс шығуы керек.
3. Ойын ережесі (Неге болмайды?)
5-6 жастағы балаларға мынадай қарапайым шектеулер қойылады:
Сынар" болмасын: Жердегі асықты алғанда, қасындағы басқа асықтарға қол тиіп кетпеуі керек.

Түсіріп алма: Лақтырылған асықты жерге түсіріп алса, кезек келесі балаға беріледі.
Қолды алма: Асықты алып жатқанда қолды жерден ерте көтеріп кетпеу керек.

«Сақина тастау»
Міндеті: Шапшаңдыққа, байқампаздыққа баулу.
Ережесі: Ойыншылар шеңбер құрып отырады немесе тұрады, қолдарын алға созып, алақандарын біріктіреді. Бастаушы сақинаны (немесе тиынды) алақанына жасырып, әр ойыншының қолының арасынан жүріп өтеді. Ол білдіртпей бір ойыншының қолына сақинаны тастап кетеді. Содан соң: «Сақинам, сақинам, шық!» — дейді. Сақинасы бар бала тез жүгіріп шығуы керек, ал қасындағылар оны ұстап қалуға тырысады.

«Асық ойыны» (Ханталапай)
Ережесі: Ортаға көп асық шашылады. Асықтардың ішіндегі ерекше боялған «Хан» асығын табу керек.
Барысы: Тәрбиеші «Ханталапай!» деп айтқанда, балалар ортадағы асықтарды тез жинап алуы тиіс. Кімнің қолына «Хан» асығы түссе, сол жеңімпаз атанады. Сондай-ақ, асықты бүге, шіге, тәйке, алшы деп атап, дұрыс қоюды үйренеді.

Ойын ережесі бойынша төрт-бес үміткерден қатысады. Ойын үшін он асық таңдап алынады. Он бірінші асық өзгелерден ерекшеленіп тұруы қажет. Оның түсі не қызыл, не көк болуы болуы шарт.
Бір-бірден асық үйірусудің қорытындысы бойынша ойыншылар кезектерін бөліседі. Бұдан соң алғашқы ойыншы қос уыстай ұстаған бар асықты ортаға үйіруі керек. Қалған ойыншылар аңдысын аңдап өзге асықтардан ерекшеленген «ханға» қадалады. Себебі, хан алшы түссе, барлығы тарпа бас салып, ортадағы асықтарды, ханталапай жасауы тиіс. Хан кімнің қолында кетсе, ойын шарты бойынша келесі үйірі кезегі соған беріледі. Сондай-ақ хан мен бірге қолына ілінген асықтардың санына қарай ұпай жазылады.
Хан алшы түспеген жағдайда үйірген ойыншы шашылған асықтардың бүгі мен бүгін, шігі мен шігін, алшысымен-алшысын тәйкесімен мен тәйкесін бір-біріне соғып, кенейлер бір-біріне тимей қалғанша ұпай жинайды. Көздеген асығы үшінші бір асыққа тиіп кетсе, немесе бөгде асықты қозғап қалса да, ойынның бұзылғаны. Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы ретпен әр ойыншы жинаған асығының санына қарай ұпай жинайды.
Межелі ұпай санын (100-50 немесе 80-40) ойын жүргізуші алдын ала белгілейді. Межеге бұрын жеткен ойыншы жеңімпаз болып саналады.
Ойын шартында асықтарды бір-біріне тигізу кезінде қолмен сүйретіп апаруға, орыннан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның соңына дейін ханға бірде-бір асық тимеуі керек. Себебі ол – хан.

«Тақия тастамақ»
Ойын ережесі:
Балалар шеңбер жасап отырады. Бір бала қолына тақия алып, ән айтып немесе жай жүріп балалардың артынан айналады. Ол білдіртпей бір баланың артына тақияны тастайды. Тақия артында қалған бала оны байқаса, орнынан тұрып, тақия тастаған баланы қуып жетуі керек. Егер қуып жетсе, ойыншы ауысады, жетпесе – өзі тақия тастайды. Ойын шапшаңдық пен байқампаздықты дамытады